

EESTI FINANTSTEENUSTE TURG SEISUGA

31.12.2014

Käesoleva Finantsinspeksiooni poolt koostatud analüüsi eesmärgiks on anda ülevaade Eesti finantsteenuste turu ja turuosade kohta. Kuigi Finantsinspeksioon teeb kõik endast oleneva, et käesolevas analüüsis sisalduv informatsioon oleks õige ja täpne, ei eelda ega võta Finantsinspeksioon kohustust tulevikus igakordselt informeerida analüüsis toodud faktiliste asjaolude muutumisest ning selliste muudatuste võimalikust mõjust. Finantsinspeksioon ei vastuta kahju eest ega võta kohustusi, mis tulenevad või on seotud käesoleva analüüsi ja/või selles esitatud informatsiooni kasutamisega.

Sisukord

1. Finantsturu üldised arengud.....	3
2. Erasikutest klientide jaotus toodete lõikes.....	5
3. Elukindlustus.....	6
3.1. Elukindlustust vahendavad kindlustusmaaklerid	10
4. Kahjukindlustus	12
4.1. Kahjukindlustust vahendavad kindlustusmaaklerid.....	14
5. Investeerimis- ja pensionifondid.....	18
6. Portfellivalitsemise teenus	23
7. Makseteenused.....	27
8. Laenud.....	28
9. Hoiustamine.....	32

I. Finantsturu üldised arengud

2014. aastal Eesti finantsteenuste turg taas kasvas: maailma finantsturgude positiivne liikumine aitas kaasa **mahtude tõusule enamuse finantsteenuste vaates**. Eriti kiiresti kasvas **fondisektor (16% ehk 407 miljonit eurot)**, mille kasvuallikaks olid ülekaalukalt pensionifondid.

Klientide hoiuste koondmaht kasvas 2014. aastal 9% ehk 1,2 miljardi euro võrra, kusjuures kasv toetus nõudmiseni ja üleööhoiustele (lisandus 1,6 miljardit eurot). Tähtjaliste hoiuste maht aga vähenes 0,4 miljardi euro võrra. Klientide hoiuste maht 2014. aasta lõpus oli kokku **14,9 miljardit eurot**.

Pankade **laenuportfellide koondmaht kasvas** 2014. aastal viimase viie aasta kiireimas tempos 4,4% ehk 632 miljoni euro võrra. 2014. aasta lõpu seisuga oli pankade koondlaenuportfelli suuruseks **15,1 miljardit eurot**.

Investeeringuvaldkonnas toimus kasv enamuse toodete seas. Investeeringuriskiga elukindlustuse (IRE) lepingute alusel laekunud kindlustusmaksete maht kasvas aastaga 11%, pensionifondide koondvarade maht 24%, kuid Eestis regist-

reeritud investeerimisfondide (v.a pensionifondide) koondvarade maht vähenes -6%. Investeeringud välisfondidesse¹ kasvasid 8% ning individuaalportfellide koondmaht kasvas 5% võrra.

Võrreldes 2013. aastaga, raha kasvatamisele suunatud **finantsteenustesse** – sh IRE tooted, investeerimisfondid, pensionifondid, individuaalportfellid, tähtjalised ja säästuhoiused ning investeerimis- ja muud hoiused – **paigutatud varade maht suurenes**, moodustades 2014. aastal **9,062 miljardit eurot** (2013. aasta seisuga 8,922 miljardit eurot²).

Kindlustusmaksete maht **elukindlustuses kasvas** 2014. aastal 9% ning moodustas **81 miljonit eurot**. Laekunud kindlustusmaksete maht **kahjukindlustuses kasvas** 2014. aastal 7% ning moodustas **262 miljonit eurot**.

Eesti finantsasutuste poolt osutatud investeerimis- ja pangateenuste maht, sealhulgas andmed Eesti residentidest eraisikute kohta, on toodud alljärgnevas tabelis (mln eurot, seisuga 31.12.2014):

Teenus	Kokku, mln EUR	sh Eesti residentidest eraisikud	
		mln EUR	osakaal koguteenuses
Investeeringufondide maht	573	49	9%
Pensionifondide maht	2 322	2 322	100%
Eestis pakutavad välisfondid	693	91	13%
IRE eraldiste maht	221	221	100%
Individuaalportfellide maht	1 010	83	8%
Laenu maht	15 067	6 992	46%
Nõudmiseni ja üleööhoiuste maht	10 635	3 387	32%
Tähtjaliste ja säästuhoiuste maht	4 112	1 892	46%
Investeeringu- ja muude hoiuste maht	131	95	73%
Muud finantsinstrumendid	1065	274	26%

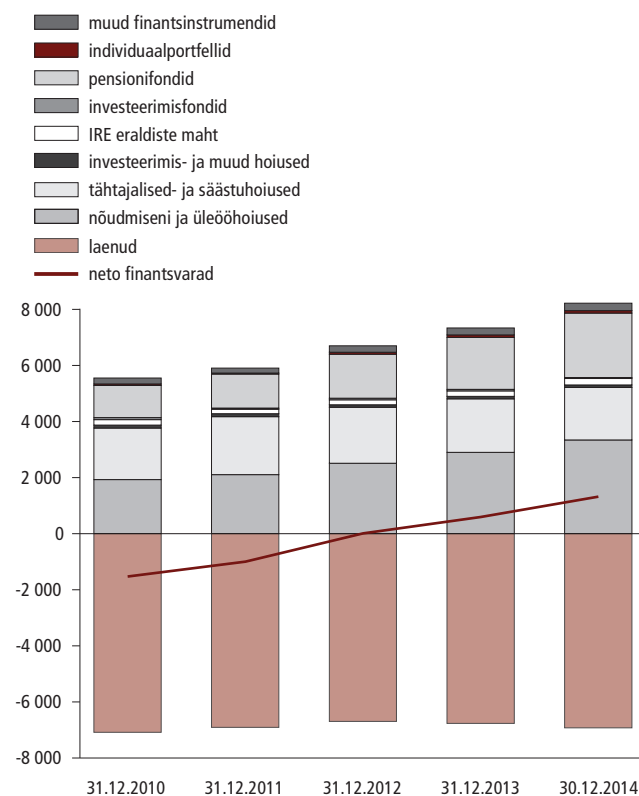
¹ Et vältida mitmekordset andmete näitamist, on investeringutest välismaistesse investeerimisfondidesse maha arvestatud Eesti kindlustusasutuste, investeerimis- ja pensionifondide investeringud.

² 2013. aasta varade maht erineb eelmistes aruannetes väljatoodust täpsema informatsiooni kättesaadavuse tõttu.

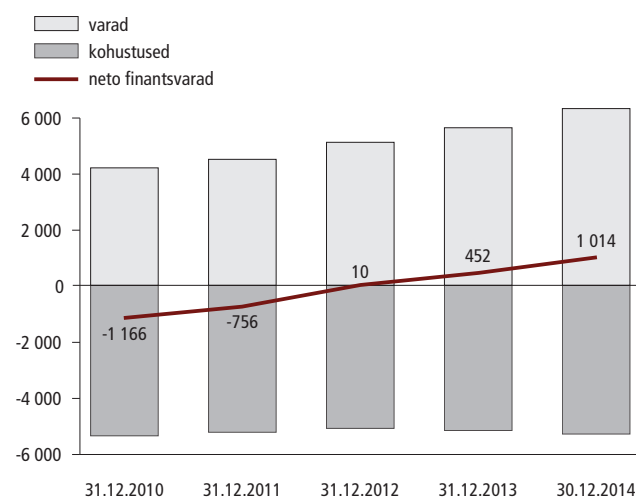
Tulenevalt finantsvarade mahu³ jätkuvast kasvust 2014. aastal, ületasid Eesti residentidest eraisikute finantsvarad nende kohustusi. Eesti residentidest eraisikute finantsvarade maht oli 2014. aasta lõpus 8,3 miljardit eurot, samal ajal moodustas laenude jääk 7,0 miljardit eurot. Seega Eesti residentidest eraisikute neto finantsvarad kasvasid aastaga 0,6 miljardilt eurolt 1,3 miljardi euroni.

Rahvastiku arvuga⁴ arvestatuna ulatus Eesti residentidest eraisiku varade maht 2014. aasta lõpus keskmiselt 6343 euroni, laenude maht 5328 euroni, mis teeb kokkuvõttes eraisiku keskmiseks neto finantsvaraks 1014 eurot. Samas kajastab neto finantsvara kohustuslike pensionifondide osakute väärtust, aga pensionifondi osakuid ei saa kasutada enne pensioniikka jõudmist.

Eesti residentidest eraisikute finantsvarad ja kohustused (mln EUR)

Eesti residentidest eraisiku keskmised neto finantsvarad (EUR)

³ Finantsvarade alla on siin arvestatud kõik Eesti residentidest eraisikutele kuuluvad investeerimis- ja säästutooted (v.a. EVK-kontodel hoitavad väärtpaberid). Erinevalt eelmistest ülevaadetest on nüüd finantsvarade hulka lisatud ka Eesti krediidiastutuste väärtpaberikontodel hoitavate klientide väärtpaberid.

⁴ Rahvastiku arvud on võetud Statistikaameti andmetest.

2. Eraisikutest klientide⁵ jaotus toodete lõikes

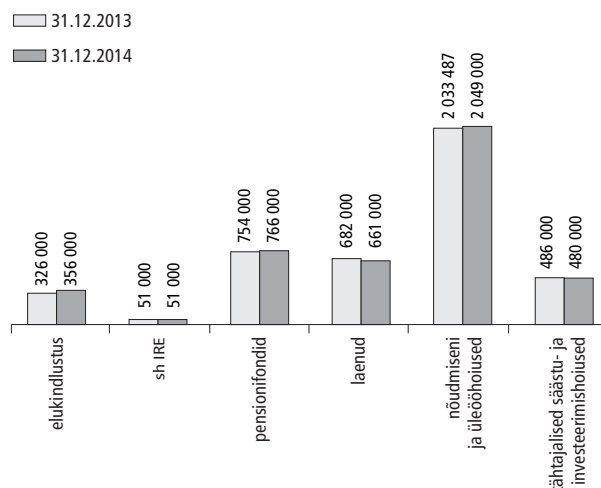
Lepingute arvu järgi on Eestis enimkasutatud teenuseks nõudmiseni hoius (arvelduskonto). Eraisikutele kuulus 2014. aasta lõpu seisuga **2,049 miljonit arvelduskontot**⁶ (mitmed eraisikud omavad mitut arvelduskontot).

Teiseks eraisikute poolt enimkasutatavaks finantstooteks on **pensionifondid**. Pensionifondidega lepingu sõlminud isikute arv kasvas aastaga 754 tuhandelt **766 tuhandeni**.

2014. aastal vähenes eraisikutega sõlmitud laenulepingute⁷ arv võrreldes aastataguse perioodiga 682 tuhandelt **661 tuhandeni**.

Tähtjaliste, säästu- ja investeerimishoiuste lepingute arv vähenes 486 tuhandelt 480 tuhandeni. Elukindlustuses suurenes lepingute arv 326 tuhandelt 356 tuhandeni, sealhulgas IRE lepingute arv püsis 51 tuhande juures.

Erasisikute lepingute arv finantsteenuste lõikes

⁵ Kliendi all on siin ja edaspidi mõeldud ühe lepingu omanikku, eraisikute all on mõeldud.

⁶ Arvesse on võetud arvelduskontod, millel oli positiivne rahaline jääk.

⁷ Analüüs ei arvesta asjaoluga, et mõni isik võib olla sõlminud mitu lepingut.

3. Elukindlustus

a. Teenus

2014. aastal kogusid elukindlustusseltsid **Eestis kindlustusmakseid 80,8** miljonit eurot⁸ (2014. aastal 74,2 miljonit eurot). Võrreldes aastataguse perioodiga **kasvas kindlustusmaksete maht 8,9% võrra**.

Suurim osa kindlustusmaksete kasvust tuli IRE arvelt, mille maksete maht kasvas aastaga 30,3 miljonilt eurolt 33,6 miljoni euroni. Seega jäi IRE 42% osatähtsusega jätkuvalt suurima mahuga elukindlustustooteks (2013. aastal 41%).

IRE-le järgnes kapitalikogumiskindlustus maksete mahuga 16,7 miljonit eurot (2013. aastal 17,6 miljonit eurot). Annuiteedi kindlustusmaksete maht oli 16,4 miljonit eurot (2013. aastal 13,8 miljonit eurot). Ülejäänud elukindlustustoodete lepingutesse laekus 14,1 miljonit eurot (2013. aastal 12,5 miljonit eurot).

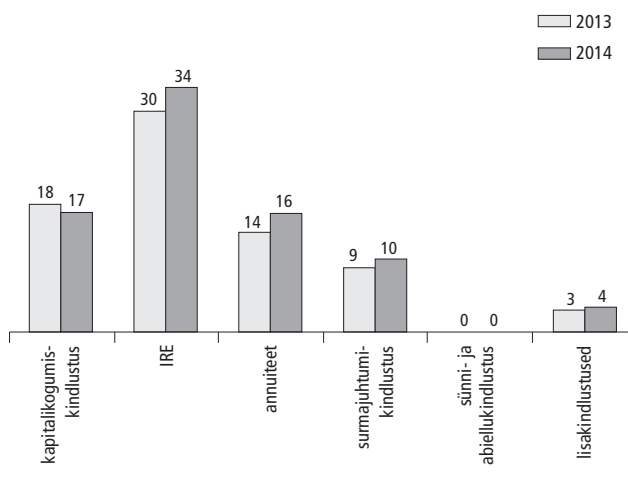
Üldine turujaotus:

Swedbank Life Insurance SE	38%
AS SEB Elu- ja Pensionikindlustus	23%
Compensa Life Vienna Insurance Group SE	18%

Kliente: 355 884 kehtivat lepingut

Teenuse maht: 2014. a laekunud kindlustusmaksed kokku 80,8 mln EUR

Kindlustusmaksed elukindlustusliikide kaupa (mln EUR)

⁸ Andmed ei sisalda väljastpoolt Eestit kogutud kindlustusmaksleid.

b. Tarbijad

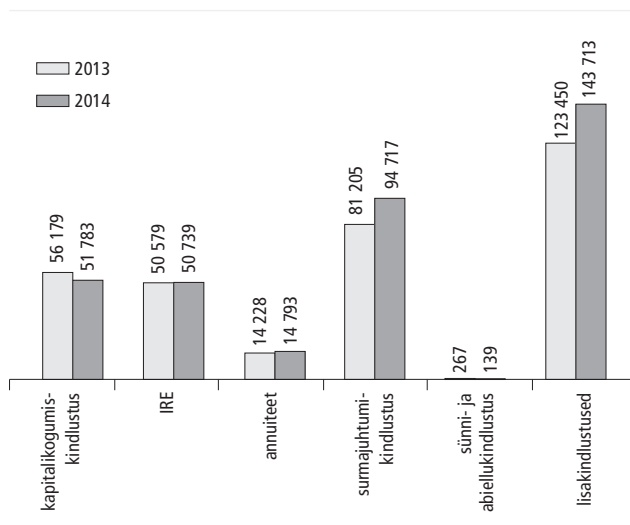
2014. aasta lõpu seisuga oli Eestis tegutsevate elukindlustuseltsidega sõlmitud 355 884 elukindlustuslepingut, sealhulgas **212 171 elukindlustuse põhilepingut**⁹ (2013. aasta lõpus 325 908 lepingut, sealhulgas 202 458 põhilepingut).

Peamine kasv tuli surmajuhtumikindlustuse ja lisakindlustuse arvelt. Jõusolevate lepingute arv surmajuhtumikindlustuses kasvas aastaga 81 205-lt lepingult 94 717-ni ehk 13 512 lepingu võrra. Seega oli **lepingute arvu poolest 2014. aasta lõpu seisuga surmajuhtumikindlustus endiselt müüduim elukindlustuse põhiliiik**. Lisakindlustuse lepinguid oli aasta lõpu seisuga sõlmitud 143 713 (2013. aasta lõpu seisuga 123 450 lepingut).

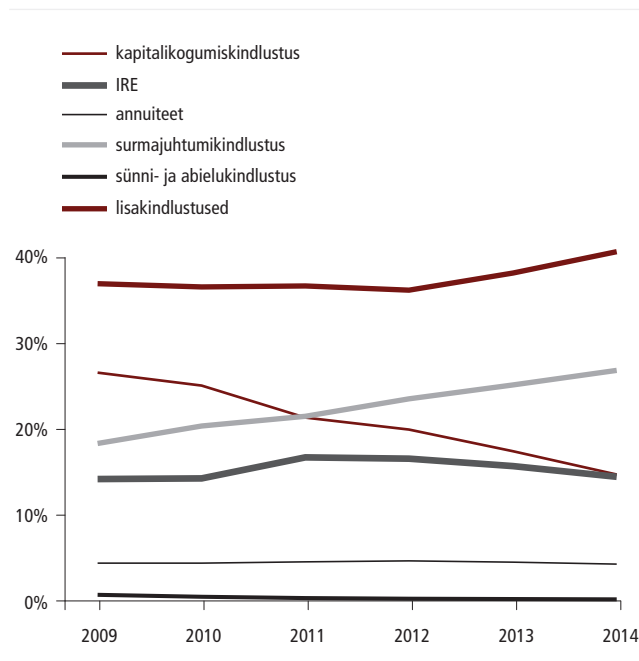
Sarnaselt eelnevatele aastatele toimus langus kapitalikogumiskindlustuses, kus aastataguse perioodiga võrreldes vähenes jõusolevate lepingute arv 4 396 lepingu võrra. 2014. aasta lõpu seisuga oli jõus 51 783 lepingut. **Viie aastaga on kapitalikogumiskindlustuse jõusolevate lepingute arvu osakaal vähenenud 26%-lt 15%-ni, vahetades proportsionaalselt kohad surmajuhtumikindlustusega, mille osakaal kasvas vastavalt 18%-lt 27%-ni.**

IRE jõusolevate lepingute arv suurenes 160 lepingu võrra. 2014. aasta lõpu seisuga oli jõus 50 739 IRE lepingut. Jätakuvalt kasvas ka jõusolevate annuiteetlepingute arv (565 lepingu võrra) – 14 228 lepingult 14 793 lepinguni.

Eestis sõlmitud jõusolevate elukindlustuslepingute arv (tk)

Kindlustuslepingute jagunemine kindlustusliikide vahel

⁹ Andmed sisaldavad ainult Eestis sõlmitud elukindlustuslepinguid.

Suurimad muudatused **lepingu keskmise mahu osas** toimusid annuiteedi ja IRE puhul. Teistes kindlustusliikides keskmine sissemaksete summa aasta jooksul märkimisväärselt ei muutunud.

Annuiteedi keskmine sissemakse summa suurenes võrreldes aastataguse perioodiga 970 eurolt 1111 euroni.

Keskmine IRE lepingusse tehtud sissemakse summa kasvas aastaga 599 eurolt 661 euroni.

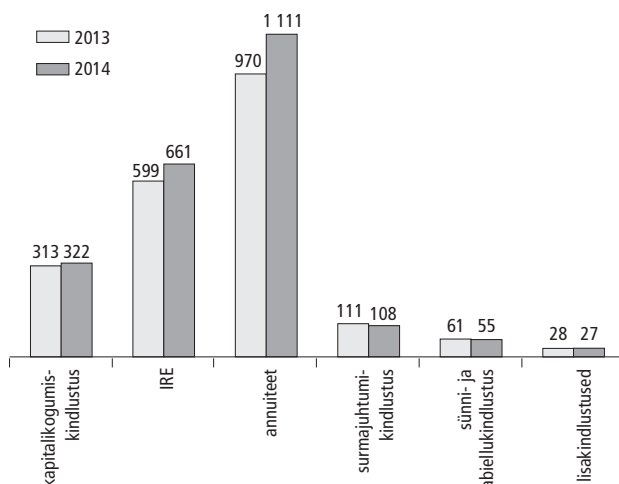
c. Teenusepakkujad

Kindlustusmaksete järgselt kolmele suurimale elukindlustusseltsile – Swedbank Life Insurance SE, AS SEB Elu- ja Pensionikindlustus ja Compensa Life Vienna Insurance Group SE – laekus 2014. aastal 80% kindlustusmaksetest (2013. aastal 81% kindlustusmaksetest).

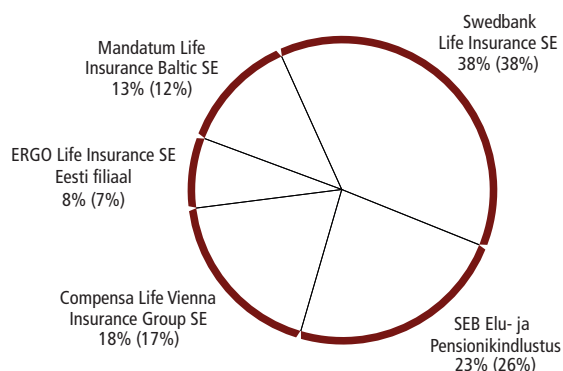
2014. aastal suurendas Compensa Life Vienna Insurance Group SE jätkuvalt oma turuosa. Viimase nelja aastaga on Compensa Life Vienna Insurance Group SE'le laekunud kindlustusmaksete maht ligi kolmekordistunud ning tema turuosa kasvas 7%-lt 18%-ni (sealhulgas 2014. aastal 17%-lt 18%-ni). Nagu ka varasematel perioodidel toimus kasv peamiselt annuiteedi arvelt.

2014. aastal suurenes ka Mandatum Life Insurance Baltic SE ja ERGO Life Insurance SE Eesti filiaali turuosad – vastavalt 12%-lt 13%-ni ja 7%-lt 8%-ni. AS SEB Elu- ja Pensionikindlustuse turuosa aga vähenes 26%-lt 23%-ni. Swedbank Life Insurance SE turuosa püsis 38% juures.

Keskmine lepingusse aastaga sissemakstud kindlustusmaksete summa (EUR)

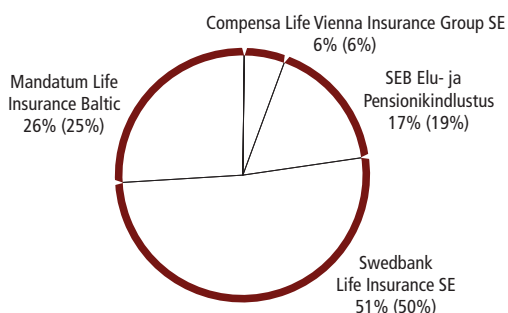
Elukindlustusseltside turuosad 2014. a laekunud kindlustusmaksete järgi (sulgudes 2013. a)

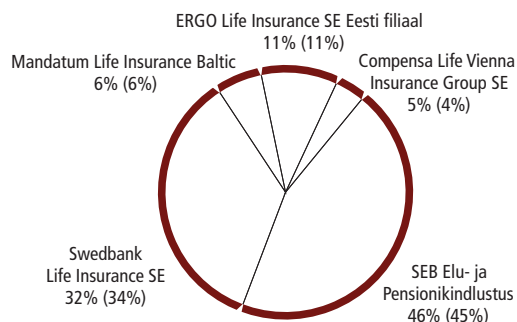
Suurenenud kindlustusmaksete laekumine IRE osas Swedbank Life Insurance SE's ja Mandatum Life Insurance Baltic SE's tõstis nende turuosasid vastavalt 50%-lt 51%-ni ja 25%-lt 26%-ni. AS SEB Elu- ja Pensionikindlustuse turuosa vähenes 19%-lt 17%-ni.

Kapitalikogumiskindlustuse populaarsuse vähenemise tõttu vähenes võrreldes aastataguse perioodiga kapitalikogumiskindlustusse laekunud kindlustusmaksete maht peaaegu kõikides elukindlustusseltsides. Erandiks oli Compensa Life Vienna Insurance Group SE, kus kindlustusmaksete maht kasvas 2% võrra, kuid suurt mõju turuosadele see ei avaldanud. Eesti suurimaks kapitalikogumiskindlustuse teenuse pakkujaks oli 2014. aasta lõpu seisuga AS SEB Elu- ja Pensionikindlustus turuosaga 46%.

Turujaotus: IRE seisuga 31.12.2014 (sulgudes 31.12.2013)

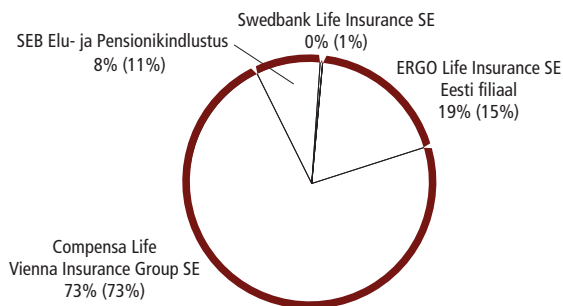
Turujaotus: kapitalikogumiskindlustus

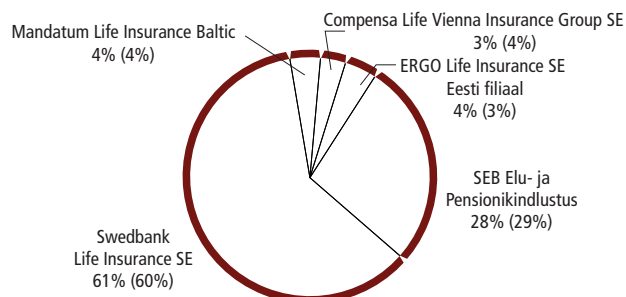
Eesti suurimaks annuiteedi teenuse pakkujaks oli endiselt ülekaalukalt Compensa Life Vienna Insurance Group SE. 2014. aastal tuli suurim osa kogu annuiteedi kindlustusmaksete kasvust just Compensa Life Vienna Insurance Group SE kaudu, mis tagas talle 73%-se turuosa. Samas suuruselt teise ERGO Life Insurance SE Eesti filiaali kaudu laekunud kindlustusmaksete maht kasvas samuti 2014. aastal märgatavalt (44% võrra), mis tagas talle turuosa kasvu 15%-lt 19%-ni. AS SEB Elu- ja Pensionikindlustuse turuosa aga vähenes 11%-lt 8%-ni.

Surmajuhtumikindlustuses muutusid turuosad suhteliselt vähe. Suurima osa turust hõivas Swedbank Life Insurance SE 61-ga%, millele järgnes AS SEB Elu- ja Pensionikindlustus 28%-ga.

Turujaotus: annuiteet

Turujaotus: surmajuhtumikindlustus

3.1. Elukindlustust vahendavad kindlustusmaaklerid

a. Teenus

Finantsinspeksioonile laekunud andmete põhjal vahendasid Eestis registreeritud kindlustusmaaklerid elukindlustuse valdkonnas 2014. aastal kindlustusmakseid kogusummas 432 tuhat eurot. Aastaga vähenes vahendatud kindlustusmaksete maht 4% võrra. Vähenemine toimus peamiselt muude liikide arvelt (suurem osa sellest on riskielukindlustus), kus vahendatud kindlustusmaksete maht vähenes 28%.

Peamiselt vahendati õnnetusjuhtumite ja haiguskindlustuse elukindlustuslepinguid ning muid elukindlustuslepinguid – kindlustusmaksete maht läbi maaklerite oli siin 2014. aastal vastavalt 206 tuhat eurot ja 188 tuhat eurot. Nagu ka varasematel perioodidel moodustas suurima osa muudest elukindlustuslepingutest riskielukindlustus.

Õnnetusjuhtumite ja haiguskindlustuse maksete maht moodustas 85 tuhat eurot ning IRE-lepingute kindlustusmaksete maht oli 30 tuhat eurot.

Eesti elukindlustusmaaklerid vahendavad suurel määral Euroopa Majanduspiirkonna riikide kindlustusandjate lepinguid, need moodustavad 54% kindlustusmaksetest (2013. aastal 49%) ja 48% lepingute arvust (2013. aastal samuti 48%).

b. Tarbijad

2014. aastal sõlmiti Eestis tegutsevate kindlustusmaaklerite vahendusel 602 elukindlustuse lepingut (2013. aastal 473 lepingut).

Maaklerite vahendusel sõlmitud uute kehtivate elukindlustuslepingute arv 2014. aastal jagunes järgmiselt (sulgudes 2013. aastal sõlmitud lepingute arv):

- IRE – 4 lepingut (4),
- annuiteet – 4 lepingut (2),
- õnnetusjuhtumite ja haiguskindlustus – 289 lepingut (161),
- muud liigid – 305 lepingut (306).

Maaklerite vahendusel sõlmitud lepingu keskmine maht oli IRE puhul 7 616 eurot. Sellele järgnes annuiteet keskmise mahuga 1 894 eurot. Kindlustusmaaklerite vahendusel sõlmitud õnnetusjuhtumite ja haiguskindlustuse lepingutesse maksti keskmiselt sisse 711 eurot ning muudesse elukindlustuse lepingutesse maksti 616 eurot.

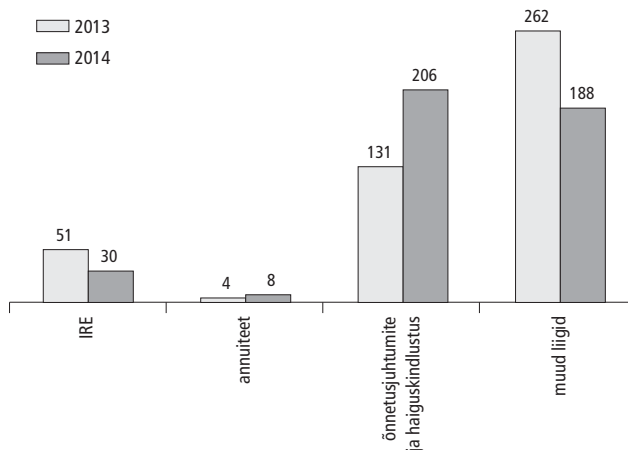
Üldine turujaotus:

KindlustusEst Kindlustusmaakler OÜ	48%
OÜ Marks ja Partnerid	
Kindlustusmaakler	13%
UADBB Aon Baltic Eesti filiaal	11%

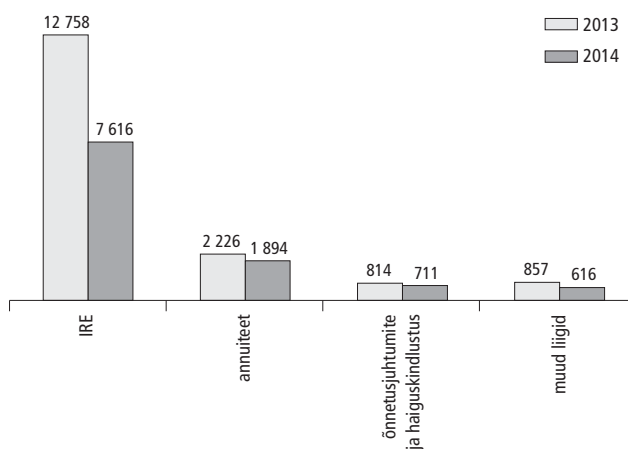
Kliente: 602 vahendatud lepingut

Teenuse maht: 2014. a. vahendatud kindlustusmaksed 432 tuhat EUR

Kindlustusmaaklerite kaudu vahendatud kindlustusmaksed elukindlustuse liikide lõikes (tuh EUR)

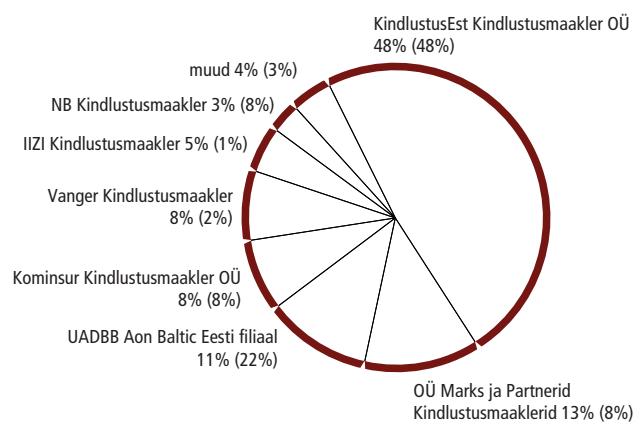
Keskmine lepingusse aastaga sissemakstud kindlustusmaksete summa (EUR)

c. Teenusepakkujad

Elukindlustuslepinguid vahendasid 2014. aastal 10 kindlustusmaaklerit, neist suurima turuosaga oli KindlustusEst Kindlustusmaakler OÜ (48%), millele järgnes OÜ Marks ja Partnerid Kindlustusmaaklerid (13%). UADBB Aon Baltic Eesti filiaal sõlmis 11% kindlustusmaaklerite kaudu vahendatud elukindlustuslepingutest, Kominsur Kindlustusmaakler OÜ ja Vagner Kindlustusmaakler AS sõlmisid mõlemad 8% vahendatud elukindlustuslepingutest.

Kindlustusmaaklerite turuosad elukindlustuse maksete järgi 2014. a (sulgudes 2013. a)

4. Kahjukindlustus¹⁰

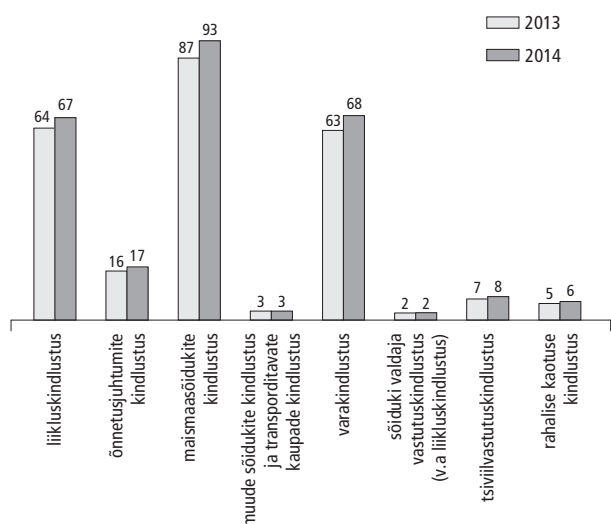
a. Teenus

2014. aastal laekus Eestis tegevusloa alusel tegutsevatele kahjukahjuseltsidele ja välismaiste kahjukindlustusseltside filiaalidele kindlustusmakseid kokku **262 miljonit eurot** (2013. aastal 246 miljonit eurot), sealhulgas kindlustusseltside Eesti filiaalidele 64 miljonit eurot ehk 24% kõikidest kogutud kindlustusmaksetest (2013. aastal 55 miljonit eurot ehk 22% kõikidest kogutud kindlustusmaksetest).

2014. aastal kasvasid kindlustusmaksed kõikides kahjukindlustuse liikides. **Suurim kasv toimus maismaasõidukite kindlustuses ja varakindlustuses**, kus võrreldes aastataguse perioodiga kasvas kindlustusmaksete maht vastavalt 6 miljoni euro ja 5 miljoni euro võrra.

Suurimaks kindlustusliigiks jäi endiselt maismaasõidukite kindlustus ehk kaskokindlustus kindlustusmaksete mahuga 93 miljonit eurot. Järgnesid varakindlustus ning liikluskindlustus, maksete mahuga vastavalt 68 miljonit eurot ja 67 miljonit eurot. **Erinevalt eelmistest perioodidest edestas varakindlustus esmakordselt kogutud maksete poolest kohustuslikku liikluskindlustust.**

Kindlustusmaksed kahjukindlustuse liikide kaupa (mln EUR)

Üldine turujaotus:

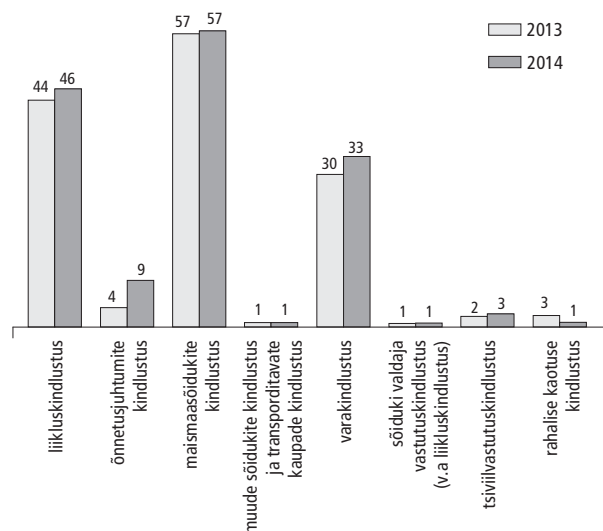
IF P&C Insurance AS	26%
ERGO Insurance SE	16%
Swedbank P&C Insurance AS	15%
UAB DK „PZU Lietuva“ Eesti filiaal	15%

Kliente: info puudub

Teenuse maht: 2014. a.laekunud kindlustusmaksed
255 mln EUR

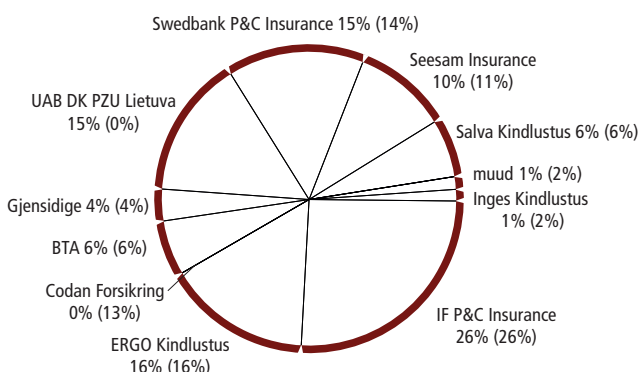
2014. aastal maksti hüvitistena välja 150 miljonit eurot (2013. aastal 138 miljonit eurot). **Võrreldes aastataguse perioodiga kasvasid kõige enam väljamakstud hüvitised õnnetusjuhtumite- ja haiguskindlustuses (kasv 4 miljonilt eurot 9 miljoni euroni) ning varakindlustuses (kasv 30 miljonilt eurot 33 miljoni euroni).** Liikluskindlustuses kasvasid hüvitissummad 44 miljonilt eurot 46-le miljoni euroni.

Väljamakstud hüvitised kahjukindlustuse liikide kaupa (mln EUR)

¹⁰ Andmed kahjukindlustuse kohta hõlmavad ainult Eestis sõlmitud lepinguid. Andmed ei sisalda Eesti kindlustusseltside välisriikide filiaalides sõlmitud kindlustuslepinguid.

Kahjukindlustuseltside turuosad 2014. a laekunud kindlustusmaksete järgi (sulgudes 2013. a)

b. Teenusepakkujad

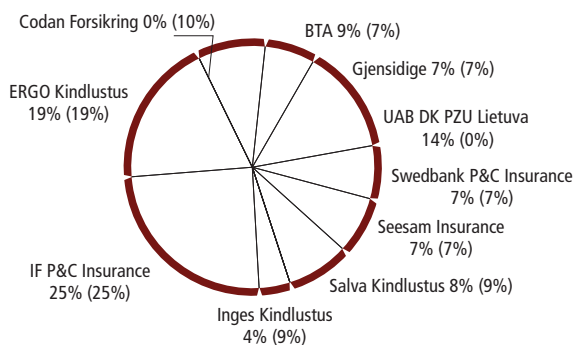
Peamised muudatused 2014. aastal kindlustusandjate turujaotuses on seotud turule sisenenud UAB DK „PZU Lietuva“ Eesti filiaaliga, mis Codan Forsikring A/S Eesti filiaali kindlustusportfelli ülevõtmise tulemusena haaras arvestava osa Eesti kahjukindlustusturust.

2014. aasta lõpu seisuga oli kahjukindlustajate turul suurima turuosaga IF P&C Insurance AS (26%). ERGO Insurance SE'le kuulus 16% turust, nii Swedbank P&C Insurance AS'ile kui ka UAB DK „PZU Lietuva“ Eesti filiaalile 15% kahjukindlustusturust. Teiste kindlustusandjate turuosade muutused 2014. aastal ei olnud märkimisväärsed.

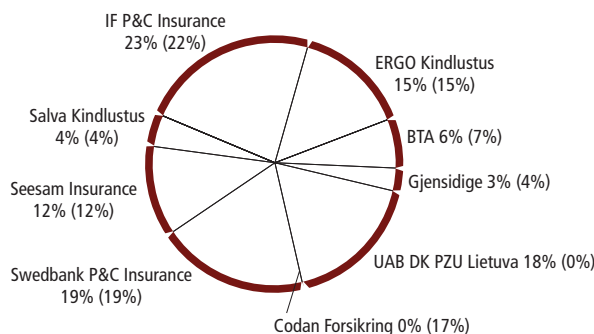
Välismaiste kindlustusandjate filiaalide summaarne turuosad oli 24%.

Suurim turuosad liiklus-, maismaasõidukite- ja varakindlustuses kuulus endiselt If P&C Insurance AS'ile – vastavalt 25%, 23% ja 31%. Talle järgnes liikluskindlustuses ERGO Insurance SE turuosaga 19% ning maismaasõidukite- ja varakindlustuses Swedbank P&C Insurance AS turuosaga vastavalt 19% ja 17%. Hiljuti turule sisenenud UAB DK „PZU Lietuva“ Eesti filiaal saavutas turul nendes kindlustusliikides kolmanda positsiooni, kasvatades oma turuosad liikluskindlustuses 14%-ni, maismaasõidukite kindlustuses 18%-ni ja varakindlustuses 16%-ni.

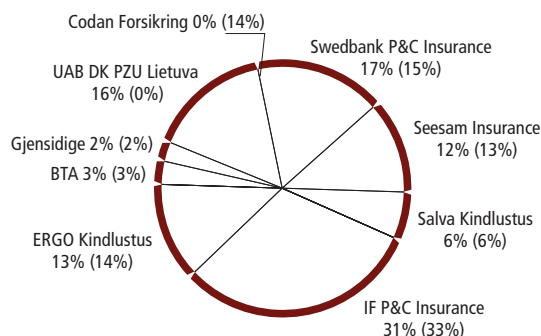
Turujaotus: liikluskindlustus seisuga 31.12.2014 (sulgudes 31.12.2013)

Turujaotus: maismaasõidukite kindlustus

Turujaotus: varakindlustus

4.1. Kahjukindlustust vahendavad kindlustusmaaklerid

a. Teenus

Finantsinspektsioonile laekunud andmete põhjal vahendasid **Eestis registreeritud kindlustusmaaklerid kahjukindlustuse** valdkonnas 2014. aastal kindlustuslepinguid **kindlustusmaksete** kogusummas 135 miljonit eurot¹¹. (2013. aastal 119 miljonit eurot).

Paljuski sarnaselt sellele, kuidas laekusid kindlustusmaksed kahjukindlustusseltsidele, olid 2014. aastal vahendatud kindlustusmaksete mahu järgi **suurimateks kindlustusliikideks maismaasõidukite kindlustus** (vahendatud kindlustusmaksete maht 46 miljonit eurot), **liikluskindlustus** (34 miljonit eurot) ja **varakindlustus** (27 miljonit eurot).

Eesti kindlustusmaaklerid vahendavad nii Eesti kindlustusseltside kui ka välisriikide kindlustusseltside lepinguid. Eesti maaklerite kaudu vahendatavate **Euroopa Majanduspiirkonna riikide kindlustusandjate** lepingute kindlustusmaksete maht moodustas 2014. aastal 18% kõikidest maaklerite kaudu vahendatud kindlustusmaksetest ja 1% nende juures sõlmitud lepingute arvust.

Kokku moodustas Euroopa Majanduspiirkonna riikide kindlustusandjate lepingute kindlustusmaksete maht 2014. aastal 25 miljonit eurot (2013. aastal 21 miljonit eurot), millest suurim osa kuulus muude sõidukite ja transporditavate kaupade kindlustusele (11 miljonit eurot), rahalise kaotuse kindlustusele (5 miljonit eurot) ja varakindlustusele (5 miljonit eurot).

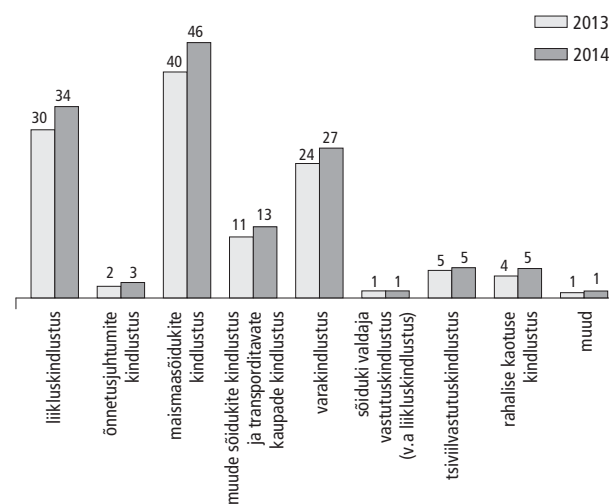
Üldine turujaotus:

IIZI Kindlustusmaakler Aktsiaselts	20%
Marsh Kindlustusmaakler AS	13%
Insurance broker services OÜ	10%

Kliente: 698 479 vahendatud lepingut

Teenuse maht: 2014. a. laekunud kindlustusmaksed
135 mln EUR

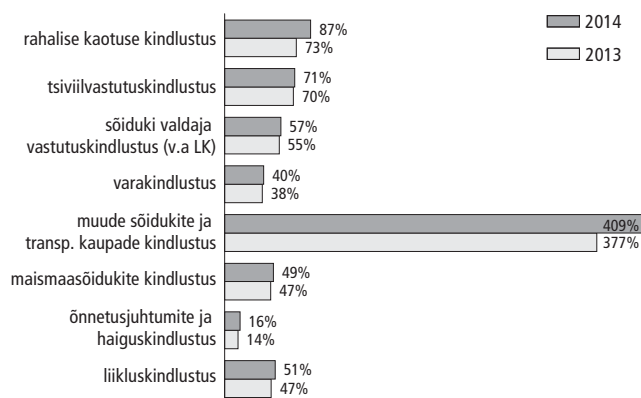
Kindlustusmaaklerite kaudu laekunud kindlustusmaksed kahjukindlustuse liikide lõikes (mln EUR)

¹¹ Lisaks kindlustusandjate lepingutele vahendati Eestis ka välismaiste edasikindlustusandjate lepinguid. Nende kindlustusmaksete maht oli 2014. aastal 7,3 miljonit eurot. Käesolev ülevaade neid ei käsitle.

Kahjukindlustusseltside ja kindlustusmaaklerite andmete võrdlusest nähtub, et 2014. aastal kasutati suuremal määral välismaiseid kindlustusandjaid muude sõidukite (õhu- ja veesõidukite) ja transporditavate kaupade kindlustuse puhul, kus välismaiste kindlustusseltside poolt vahendatud kindlustusmaksete maht ületas Eesti kindlustusandjate kindlustusmaksete mahtu 4 korda.

Maaklerite kaudu laekunud maksete suhe Eesti kahjukindlustusseltside maksetesse (%)

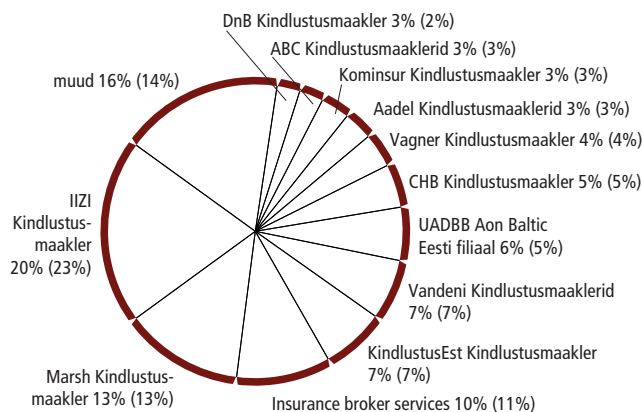

b. Teenusepakkujad

Kahjukindlustuslepinguid vahendasid 2014. aastal 37 kindlustusmaaklerit, neist suurima turuosaga oli IIZI Kindlustusmaakler Aktsiaselts (20%). Talle järgnesid Marsh Kindlustusmaakler AS (13%) ning Insurance broker services OÜ (10%).

Võrreldes aastataguse perioodiga võib suurimaks muudatuks pidada IIZI Kindlustusmaakler Aktsiaseltsi turuosa vähenemist 23%-lt 20%-ni. Samas IIZI Kindlustusmaakler Aktsiaseltsi poolt kogutud maksete maht jäi 2013. aastaga samale tasemele. Teiste kahjukindlustusega tegelevate kindlustusmaaklerite turujaotus jäi üsna muutumatuks.

Kindlustusmaaklerite turuosad kahjukindlustuse maksete järgi 2014. a (sulgudes 2013. a)

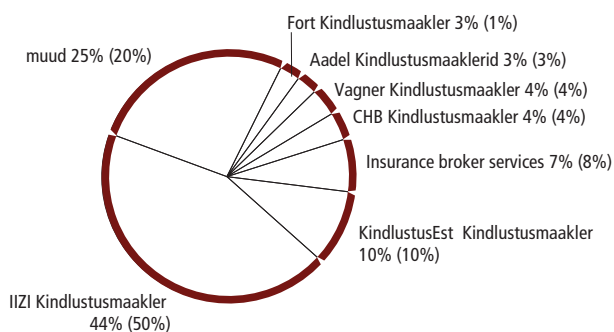
Liikluskindlustuses omas suurimat turuosa IIZI Kindlustusmaakler Aktsiaselts (45%), talle järgnesid KindlustusEst Kindlustusmaakler OÜ (10%) ja Insurance broker services OÜ (7%). IIZI Kindlustusmaakler Aktsiaseltsi turuosa vähenemine liikluskindlustuses 2014. aastal 50%-lt 45%-ni on seotud vahendatud maksete suuremast kasvust teistes kindlustusmaaklerites.

Maismaasõidukite kindlustuses oli suurim turuosa 2014. aasta lõpus Insurance broker services OÜ'l (23%), talle järgnesid IIZI Kindlustusmaakler Aktsiaselts (17%) ja KindlustusEst Kindlustusmaakler OÜ (8%). Ka selles kindlustusliigis on IIZI Kindlustusmaakler Aktsiaselts oma turuosa kaotanud teiste kindlustusmaaklerite vahendatud maksete suuremast kasvust tingituna.

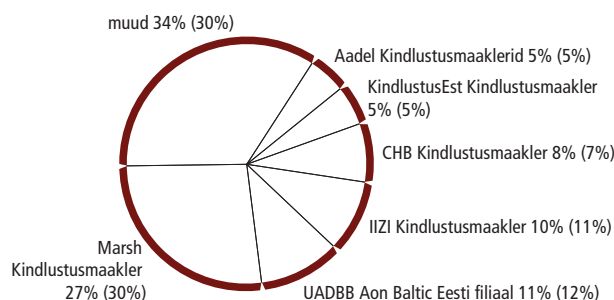
Varakindlustuses omas suurimat turuosa Marsh Kindlustusmaakler AS (27%). Talle järgnesid UADBB Aon Baltic Eesti filiaal turuosaga 11% ja IIZI Kindlustusmaakler Aktsiaselts turuosaga 10%.

Reisikindlustuses, mis on kajastatud õnnetusjuhtumite ja haiguskindlustuse all, toimus aastaga rohkem muutusi. Märkavat kasvas selle valdkonna turuliidri IIZI Kindlustusmaakler Aktsiaseltsi turuosa (19%-lt 29%-ni). Tema turuosa kasv oli tingitud kogutud maksete mahu kahekordumisest 2014. aastal. Samas UADBB Aon Baltic Eesti filiaali turuosa vähenes 13%-lt 7%-ni.

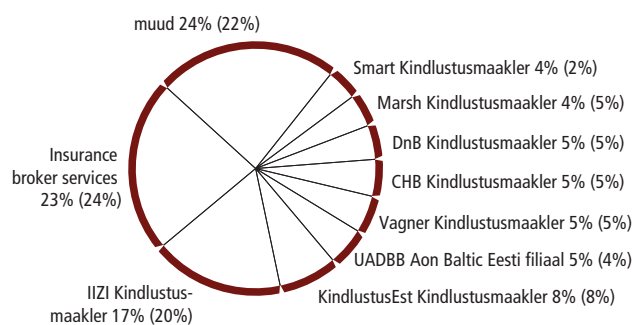
Kindlustusmaaklerite turuosad liikluskindlustuses seisuga 31.12.2014 (sulgudes 31.12.2013)

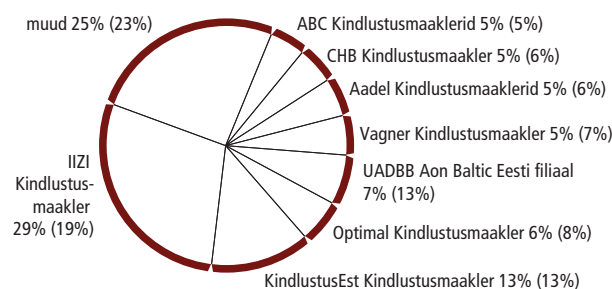
Kindlustusmaaklerite turuosad varakindlustuses

Kindlustusmaaklerite turuosad maismaasõidukite kindlustuses

Kindlustusmaaklerite turuosad reisikindlustuses

Kindlustusvahendajate sektoris jaguneb valdav osa (~90%) turust nii vahendatud lepingute arvu kui ka saadud vahendustasude summade lõikes vähem kui poolte tegutsevate maaklerite vahel.

Suurimad kahjukindlustusmaaklerid 2014. aastal vahendatud lepingute arvu lõikes	
Maakler	Turuosa
IIZI Kindlustusmaakler AS	47%
KindlustusEst Kindlustusmaakler OÜ	10%
Insurance broker services OÜ	8%
Aadel Kindlustusmaaklerid OÜ	4%
Vagner Kindlustusmaakler AS	3%
CHB Kindlustusmaakler OÜ	3%
NB Kindlustusmaakler OÜ	2%
BCP Kindlustusmaakler OÜ	2%
Fort Kindlustusmaakler OÜ	2%
OÜ ABC Kindlustusmaaklerid	2%
OÜ DnB Kindlustusmaakler	2%
Optimal Kindlustusmaakler OÜ	2%
AS Smart Kindlustusmaakler	2%

Antud vaatest ilmneb, et 88% vahendatud lepingutest on sõlmitud 13 kindlustusmaakleri vahendusel 37-st.

Suurimad kahjukindlustusmaaklerid 2014. aastal saadud vahendustasu lõikes	
Maakler	Turuosa
IIZI Kindlustusmaakler AS	22%
Insurance broker services OÜ	12%
KindlustusEst Kindlustusmaakler OÜ	7%
Marsh Kindlustusmaakler AS	7%
UADBB Aon Baltic Eesti filiaal	6%
CHB Kindlustusmaakler OÜ	5%
AS Vandeni Kindlustusmaaklerid	5%
Vagner Kindlustusmaakler AS	4%
OÜ DnB Kindlustusmaakler	4%
Kominsur Kindlustusmaakler OÜ	4%
Aadel Kindlustusmaaklerid OÜ	3%
OÜ ABC Kindlustusmaaklerid	3%
AS Smart Kindlustusmaakler	2%
Fort Kindlustusmaakler OÜ	2%
NB Kindlustusmaakler OÜ	2%
Optimal Kindlustusmaakler OÜ	2%
Credo Kindlustusmaaklerid OÜ	2%

Antud vaatest ilmneb, et 91% saadud vahendustasude summast on kogunud 17 kindlustusmaaklerit 37-st.

5. Investeerimis- ja pensionifondid¹²

a. Teenus

Investeerimisfondide, sealhulgas pensionifondide varade maht kasvas 2014. aastal 407 miljoni euro võrra ehk 16% ning moodustas detsembri lõpus 2,9 miljardit eurot¹³.

Fondisektori kiire kasv toetus jätkuvalt kohustuslikele pensionifondidele, mille varade maht kasvas taas märkimisväärses tempos.

2014. aastal kasvas kohustuslike pensionifondide varade maht 433 miljoni euro ehk 24% võrra, ulatudes 2014. aasta lõpuks 2,204 miljardi euroni (viimati oli suurim kasv 2012. aastal, mil kohustuslike pensionifondide maht kasvas 346 miljoni euro võrra). Vabatahtlike pensionifondide varade maht suurenes 13 miljoni euro võrra – 105 miljonilt eurolt 118 miljoni euroni.

Aktsiafondide¹⁴ varade maht vähenes aastaga 13% ehk 48 miljonit eurot. Aktsiafondide maht ulatus 2014. aasta lõpus 330 miljoni euroni.

Kinnisvarafondide varade maht kasvas aastaga 137 miljonilt eurolt 145 miljoni euroni ehk 6%. Völakohustuste fondide varade maht kasvas 2014. aastal 68 miljonilt eurolt 69 miljoni euroni ehk 2%.

Fondisektori koondstruktuuris olid endiselt suurimaks fonditüübiks kohustuslikud pensionifondid osakaaluga 76% (aasta tagasi 71%). Suuruselt teisel kohal olid jätkuvalt aktsiafondid osakaaluga 11% (aasta tagasi 15%). Ülejäänud fondidele – völakohustuste fondidele, vabatahtlikele pensionifondidele ning kinnisvarafondidele – kuulus 2–5% fondide koguarade mahust. Riskikapitali fondide osakaal oli 1%.

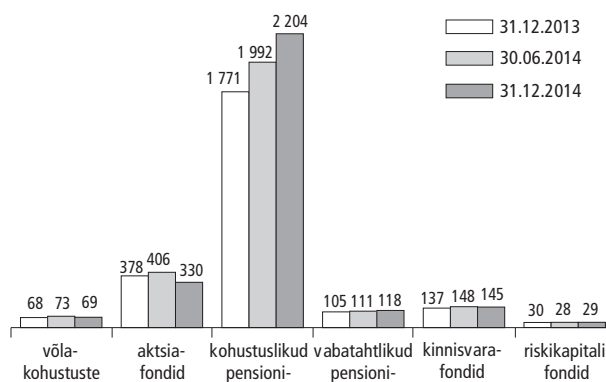
Üldine turujaotus:

Swedbank Investeerimisfondid AS	39%
AS SEB Varahaldus	19%
AS LHV Varahaldus	17%

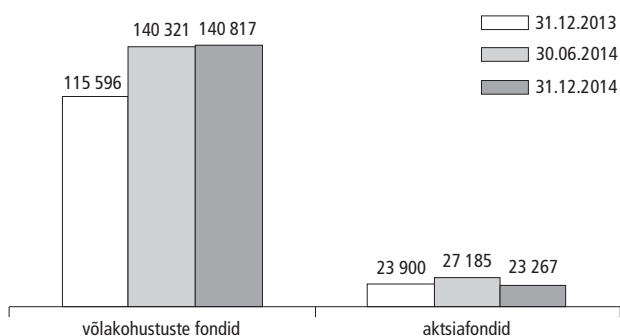
Kliente: 781 009 kehtivat lepingut

Teenuse maht: fondide kogumaht 2,9 mld EUR

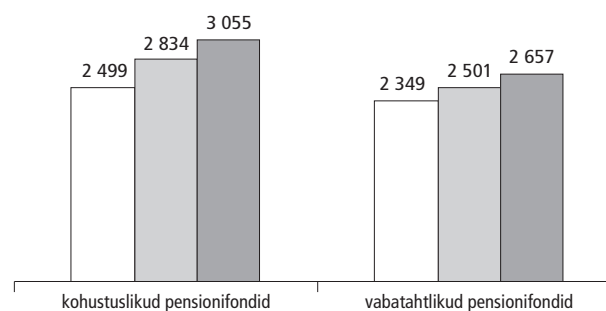
Fondide investeeringute turuväärtus (mln EUR)

Investeeringute turuväärtus osakuomaniku kohta (EUR)

Investeeringute turuväärtus osakuomaniku kohta (EUR)

¹² Andmed investeerimisfondide kohta hõlmavad kõiki Eestis registreeritud investeerimisfondide kliente, sealhulgas ka välisriikide kliente.

¹³ Varade maht on kajastatud turuväärtuses.

¹⁴ Kohalike aktsiafondide alla loetakse ka fondifondid ja segafondid.

b. Tarbijad

Esmakordselt pärast mitu aastat kestnud langust kasvas 2014. aastal osakuomanike koguarv¹⁵ Eesti fondides 10 507 osakuomaniku võrra, ulatudes detsembri lõpus 781 009-ni. **Kogu kasv tuli kohustuslike pensionifondide arvelt**, kus osakuomanike koguarv kasvas aastaga 12 846 võrra, ulatudes aasta lõpus **721 658-ni**.

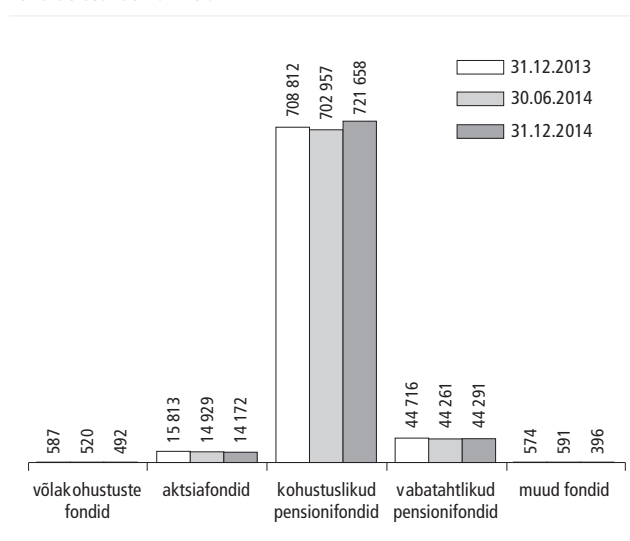
Siinkohal tuleb aga silmas pidada, et paljud eraisikud kasutavad võimalust koguda pensioni läbi mitme kohustusliku pensionifondi ja seega on II pensionisambaga liitunute tegelik arv osakuomanike arvust väiksem. Kohustuslike pensionifondidega liitunute arv ulatus 2014. aasta lõpuks **664 522-ni** (kasvades aastaga 14 338 isiku võrra).

Samal ajal toimus teistes fondiliikides osakuomanike arvu vähenemine. Enim ning mitmendat aastat järjest vähenes osakuomanike arv aktsiafondides (1 641 osakuomaniku võrra). Osakuomanike arvu vähenemine aktsiafondides toimus ühtlaselt kogu aasta vältel. Kinnisvarafondide osakuomanike arv on vähenenud 292-lt 104-ni (Eastern Europe Real Estate Investment Fund'i likvideerimise tulemusena).

Kokkuvõttes olid 31. detsember 2014 a. seisuga suurimaks fondiliigiks kliendibaasi järgi kohustuslikud pensionifondid osakuomanike arvuga 721 658 ning neile järgnesid järgmised fondid:

- vabatahtlikud pensionifondid osakuomanike arvuga 44 291;
- aktsiafondid osakuomanike arvuga 14 172;
- võlakohustuste fondid osakuomanike arvuga 492;
- muud fondid (kinnisvara -ja riskikapitali fondid) osakuomanike arvuga 356.

Fondide osakuomanike arv

Suurimad investeringud ühe osakuomaniku kohta¹⁶ olid 2014. aasta lõpu seisuga tehtud kinnisvarafondidesse (üle 2 miljoni euro), mis tuleneb asjaolust, et sellistesse fondidesse investeerivad enamasti jõukamad eraisikud ja kutselised investorid. Neile järgnesid võlakohustuste fondid (140 817 eurot) ning aktsiafondid (23 267 eurot). Keskmised investeringud ühe kliendi kohta kohustuslikes pensionifondides olid 3 055 eurot ning vabatahtlikes pensionifondides 2 657 eurot.

¹⁵ Sisaldab ka mitteresidentidest osakuomanikke.

¹⁶ Investeringud ühe kliendi kohta on näitliku iseloomuga ning viitavad vaid investeringu ligikaudsele suurusjärgule (nt pensionifondide puhul viivad uued süsteemiga liitujad keskmise investeringu mahu allapoole).

c. Teenusepakkujad

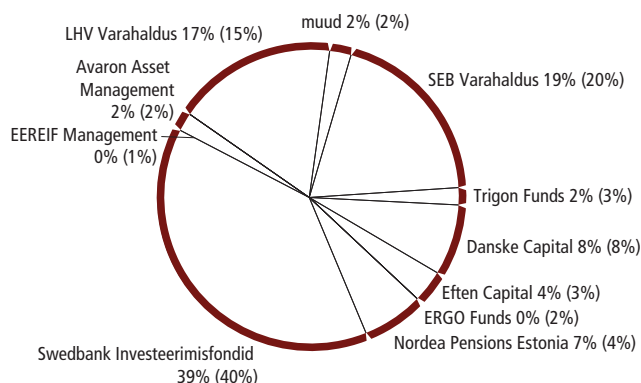
Fondide varade turuväärtuse suurematest muudatustest võib välja tuua AS ERGO Funds pensionifondide ühendamist Nordea Pensions Estonia AS'i pensionifondidega, mille tulemusena viimase turuosa suurenes 4%-lt 7%-ni.

Ka AS LHV Varahalduse turuosa on aastaga kasvanud 15%-lt 17%-ni. Swedbank Investeeringufondide AS'i ja AS SEB Varahalduse turuosa aga vähenes vastavalt 40%-lt 39%-ni ja 20%-lt 19%-ni.

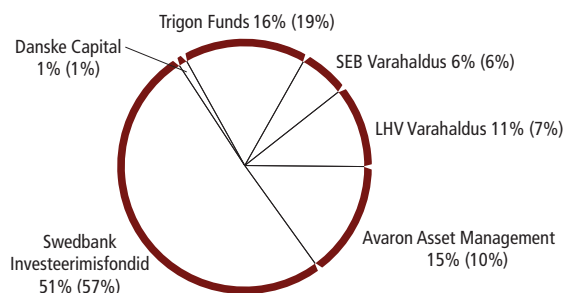
Aktsiafondide turul toimus 2014. aastal oluline ümberjaotus, mis oli tingitud nii geopoliitilistest sündmustest kui ka muu hulgas ka mitmete fondide ühinemisest. Enim suurenes turuosa AS Avaron Asset Management'i ja AS LHV Varahalduse poolt valitsetavatel aktsiafondidel – vastavalt 10%-lt 15%-ni ja 7%-lt 11%-ni. Ida-Euroopa (sealhulgas Venemaa suunitlusega) fonde haldavad ning 2014. aastal ka oma teiste hallatavate fondidega ühendanud fondihaldurid – Swedbank Investeeringufondid AS ja AS Trigon Funds – on oma turuosa sid kaotanud: vastavalt 57%-lt 51%-ni ja 19%-lt 16%-ni.

Võlakohustuste fondide¹⁷ turu jaotus püsib jätkuvalt suhteliselt stabiilne. Tulenevalt oma fondi varade kiirele kasvule 2014. aastal suurendas AS Avaron Asset Management oma turuosa 9%-lt 14%-ni, samas AS SEB Varahalduse turuosa samas vähenes 86%-lt 81%-ni. Danske Capital AS'i turuosa püsis 5% juures.

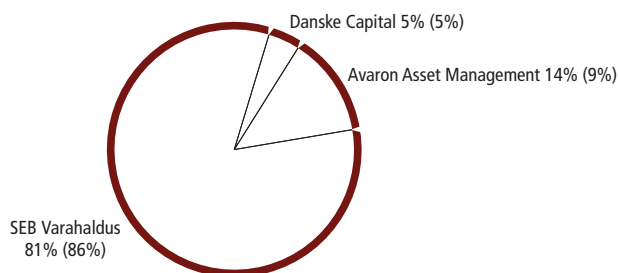
Turujaotus: kõik fondid kokku seisuga 31.12.2014 (sulgudes 31.12.2013)

Turujaotus: aktsiafondid

Turujaotus: võlakohustuste fondid

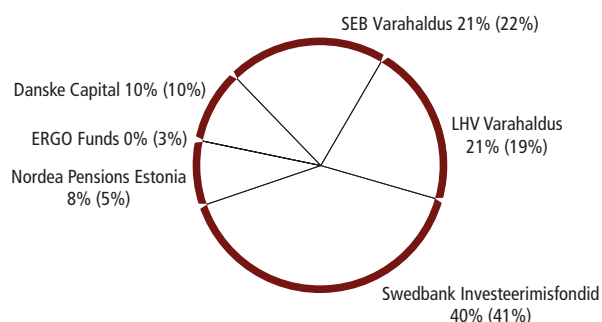
¹⁷ Võlakohustuste fondide alla kuuluvad rahaturufondid ja intressifondid

Pensionifondide turul 2014. aastal toimunud fondide ühinemise tulemusena suurenes Nordea Pensions Estonia AS turuosa, samal ajal suurim osa pensionifondide turust kuulus jätkuvalt Swedbank Investeerimisfondid AS'ile. 2014. aastal jätkus **kohustuslike pensionifondide** raha liikumine suurematest fondivalitsejatest AS LHV Varahaldusesse. Swedbank Investeerimisfondid AS'i turuosa kahanes 41%-lt 40%-le ja AS SEB Varahalduse turuosa 22%-lt 21%-le. AS LHV Varahalduse turuosa kasvas samas 19%-lt 21%-ni. Nordea Pensions Estonia AS'i turuosa kasvas 5%-lt 8%-ni.

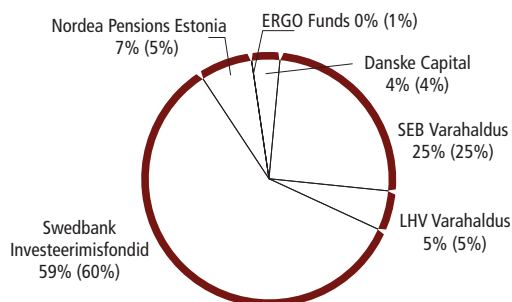
Vabatahtlike pensionifondide turul oli märgata samuti muutusi. Nordea Pensions Estonia AS suurendas oma turuosa 5%-lt 7%-ni. Kuigi üle poole vabatahtlike pensionifondide turust kuulus 2014. aasta lõpu seisuga endiselt Swedbank Investeerimisfondid AS'ile, vähenes tema turuosa aastaga 60%-lt 59%-ni.

2014. aastal laienes **muude fondide** valik uute fondivalitsejate – 4Times Capital AS, FB Asset Management AS ja AS Birdeye Capital – poolt hallatavate fondide arvelt. Peamised muudatused muude fondide osas olid tingitud Eastern Europe Real Estate Investment Fund'i (EEREIF) likvideerimisest ning EfTEN Kinnisvarafondi varade kiirest kasvust. Seega kasvas 2014. aastal enim EfTEN Capital AS'i turuosa kerkides 49%-lt 58%-ni. Kiiresti kasvasid ka Northern Horizon Capital AS'ile kuuluva BPT Baltic Opportunity Fund'i varad, mille tulemusena Northern Horizon Capital AS'i turuosa suurenes aastaga 12%-lt 15%-ni. Uude fondivalitsejate FB Asset Management AS'i ja AS Birdeye Capital'i turuosad ulatusid aasta lõpuks vastavalt 3%-ni ja 2%-ni.

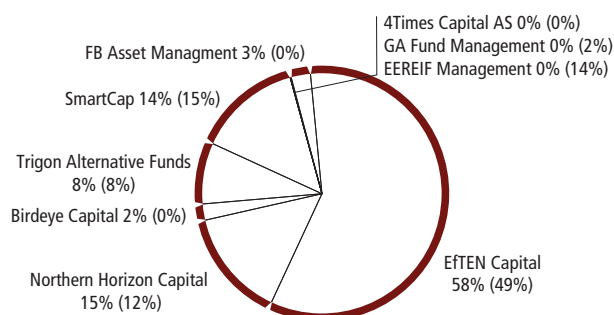
Turujaotus: kohustuslikud pensionifondid seisuga 31.12.2014 (sulgudes 31.12.2013)

Turujaotus: vabatahtlikud pensionifondid

Turujaotus: muud fondid

Tulenevalt sellest, et Eesti investeerimisfondide klientidest moodustavad arvestava osa mitteresidendid, on Eesti fondituru kohta järelduste tegemiseks oluline eristada Eesti residentid ja mitteresidentidest kliente. **Eesti residentide osakaal** moodustas 2014. aasta lõpus **49%** Eestis registreeritud investeerimisfondide varade mahust (2013. aasta lõpus 51%).

Eesti aktsiafondidesse paigutatud rahast kuulus **Eesti residentidest klientidele 38%** ning **mitte-residentidest klientidele 62%**.

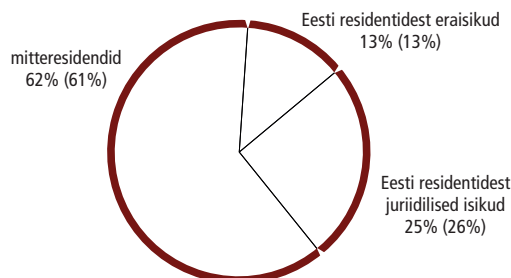
Eesti **residentidest klientide** poolt eelistatuimaks aktsiafondide fondivalitsejaks oli Swedbank Investeerimisfondid AS, mis valitses 61% Eesti residentide poolt aktsiafondidesse paigutatud varadest. AS SEB Varahaldus valitses 16% Eesti residentide poolt aktsiafondidesse paigutatud varadest.

Eesti võlakohustuste fondidesse paigutatud rahast kuulus **Eesti residentidest klientidele 40%** ning **mitteresidentidest klientidele 60%**. Aastaga toimunud residentide osakaalu vähenemine on tingitud muudatustest residentide kajastamises ühe fondivalitseja aruandluses.

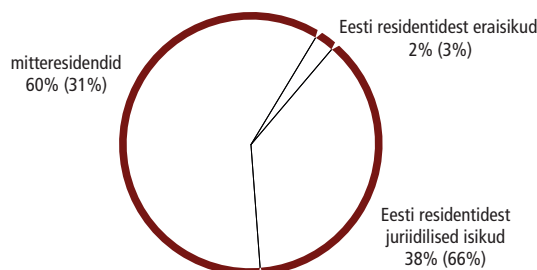
Eesti residentidest klientide turul kuulus 2014. aasta lõpu seisuga suurim turuosa AS SEB Varahaldusele, mis valitses 70% võlakohustuste fondidesse paigutatud residentide varadest. AS Avaron Asset Management'ile kuulus 27% võlakohustuste fondidesse paigutatud residentide varadest. Swedbank Investeerimisfondid AS võlakohustuste fonde ei valitsenud.

Muudesse fondidesse paigutatud rahast kuulus 2014. aasta lõpus **Eesti residentidest klientidele 74%** ning **mitte-residentidest klientidele 26%**. Eesti residentidest kuulus suurim turuosa Eften Capital AS'ile, mis valitses 67% muudesse fondidesse paigutatud varadest. SmartCap'ile kuulus 20% muudesse fondidesse paigutatud varadest.

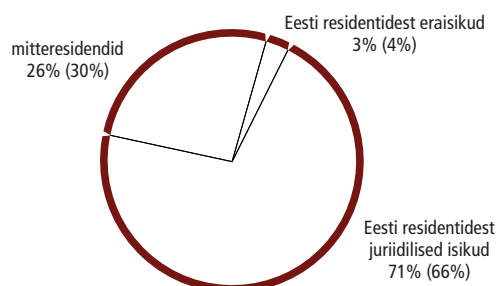
Aktsiafondide klientide struktuur seisuga 31.12.2014 (sulgudes 31.12.2013)

Võlakohustuste fondide klientide struktuur

Muude fondide klientide struktuur

6. Portfellivalitsemise teenus¹⁸

a. Teenus

Portfellide valitsemise teenust pakuvad nii fondivalitsejad, pangad kui ka investeerimisühingud. Viimastel aastatel on portfellide kogumaht püsinud stabiilselt 1,0 miljardi euro piires.

2014. aasta I poolaastal toimus suurim muudatus Swedbank grupi siselt, kus fondivalitseja poolt valitsetava vara maht vähenes 112 miljoni euro ja panga poolt valitsetavate portfellide maht suurenes 77 miljoni euro võrra.

See mõjutas ka koondnumbreid, mille tulemusena vähenes fondivalitsejate poolt valitsetavate kliendiportfellide maht aastaga 621 miljonilt eurolt 558 miljoni euroni ehk 64%-lt turust 55%-ni. Pankade poolt valitsetavate kliendiportfellide maht kasvas 2014. aastal vastavalt 330 miljonilt eurolt 439 miljoni euroni. Investeerimisühingute poolt valitsetavate klientide portfellide maht oli 13 miljonit eurot.

Kokkuvõttes moodustas 2014. aasta lõpu seisuga klientide väärtpaberiportfellide kogumaht 1,01 miljardit eurot (2013. aasta lõpus 965 miljonit eurot).

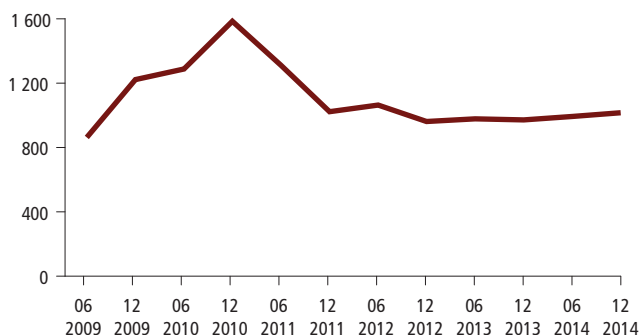
Üldine turujaotus:

AS Trigon Funds	32%
Swedbank grupp	31%
SEB Bank grupp	17%

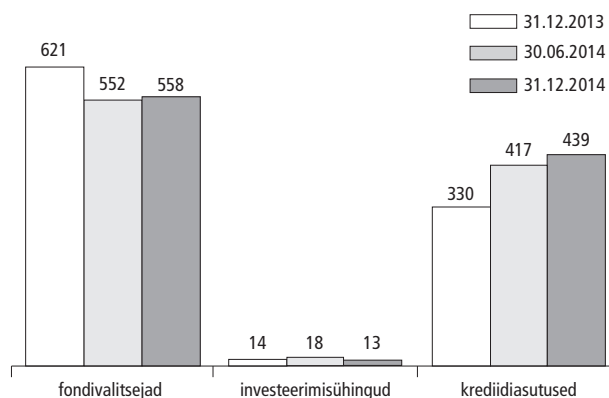
Kliente: info puudub

Teenuse maht: portfellide kogumaht 1,01 mld EUR

Individaalportfellide kogumahu dünaamika (mln EUR)

Portfellide mahud (mln EUR)

¹⁸ Andmed portfellide valitsemise kohta hõlmavad kõiki nimetatud teenust Eestis pakkuvaid finantsjärelevalve subjekte, kelle klientideks võivad olla nii Eesti kui ka välisriikide kliendid. Valitsemisteenus hõlmab ka portfellivalitsemist koos nõustamisega

b. Teenuse tarbijad

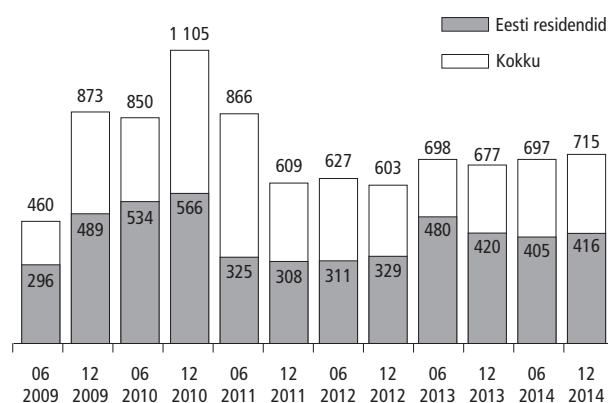
2014. aasta lõpu seisuga kuulus üle poole klientide koondportfelli mahust **Eesti residentidele** – ligikaudu 64% klientide portfelli mahust ehk 646 miljonit eurot. Sellest omakorda 416 miljonit eurot kuulus finantseerimisasutustele, 132 miljonit eurot äriühingutele, 15 miljonit eurot valitsusele ja 83 miljonit eurot eraisikutele¹⁹.

Klientide lõikes olid suurimaks kliendigrupiks finantseerimisasutused, kelle portfelli maht moodustas 2014. aasta lõpus 715 miljonit eurot. 2014. aastal kasvas finantseerimisasutuste portfelli maht 6% ehk 38 miljoni euro võrra.

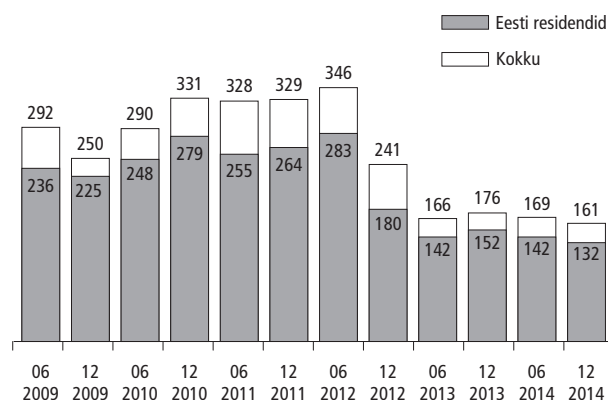
Äriühingute portfelli maht moodustas 2014. aasta lõpus 161 miljonit eurot (2013. aasta lõpus oli maht 176 miljonit eurot). Residentist äriühingute portfelli maht vähenes aastaga 20 miljoni euro võrra (152 miljonit eurot 132 miljoni euroni).

Eraisikute portfelli maht suurenes aastaga 112 miljonit eurot 119 miljoni euroni. Residentist eraisikute portfelli maht aastaga ei muutunud moodustades 83 miljonit eurot.

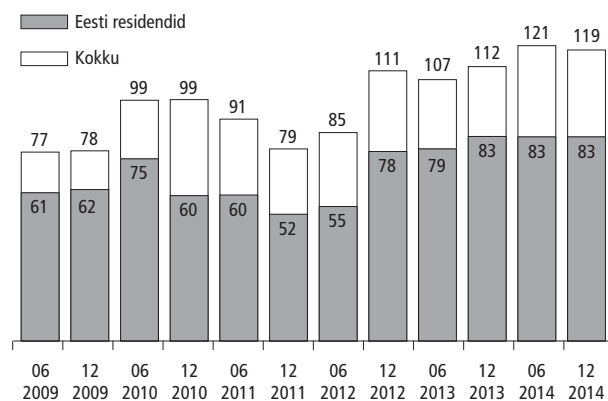
Portfelli mahud residentsuse lõikes – finantseerimisasutused (mln EUR)

Portfelli mahud residentsuse lõikes – äriühingud (mln EUR)

Portfelli mahud residentsuse lõikes – eraisikud (mln EUR)

¹⁹ Siin ja edaspidi hõlmavad finantseerimisasutused kindlustusandjaid, pensionifonde, krediidiasutusi ja muid finantseerimisasutusi; äriühingud hõlmavad muid äriühinguid ja riigi või kohaliku omavalitsuse äriühinguid; eraisikud hõlmavad eraisikuid ja mittetulundusühinguid. Valitsuse all arvestatakse valitsust ja riiklikke sotsiaalifonde

c. Teenusepakkujad

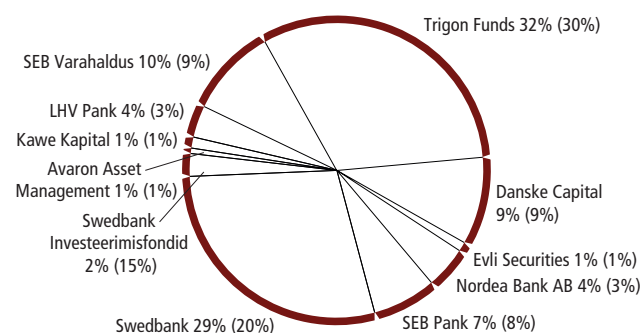
Suurim turuosa klientide portfelli valitsemises kuulus 2014. aasta lõpus AS Trigon Funds'ile 32% (2013. aastal 30%). Swedbank grupi ettevõtetele kuulus 31% (2013. aastal 35%) ning SEB Bank grupi ettevõtetele 17% (2013. aastal ka 17%) kõikide portfelli koondmahust.

Fondivalitsejate lõikes kuulus suurim klientide portfelli kogumaht AS Trigon Funds'ile, kasvades aastaga 47%-lt 57%-le. AS SEB Varahaldusele kuulus 18% ja Danske Capital AS'ile kuulus 17% fondivalitsejate turust. Swedbank Investeeringufondid AS'i turuosa vähenes aastaga aga 23%-lt 5%-ni.

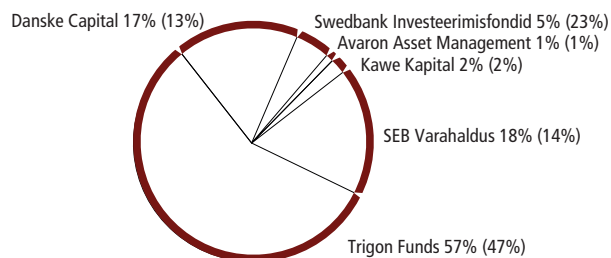
Pankade lõikes kuulusid suurimad portfelli kogumahud Swedbank AS'ile (66%) ja AS'ile SEB Pank (16%). Neile järgnesid Nordea Pank AB Eesti filiaal (10%) ja AS LHV Pank (8%).

2014. aasta lõpu seisuga pakkusid portfelli valitsemise teenust vaid kaks investeerimisühingut – Evli Securities AS ja Aktsiaselts Cresco Väärtpaberid. Valdav osa klientide portfelli mahust kuulus Evli Securities AS'ile (82%).

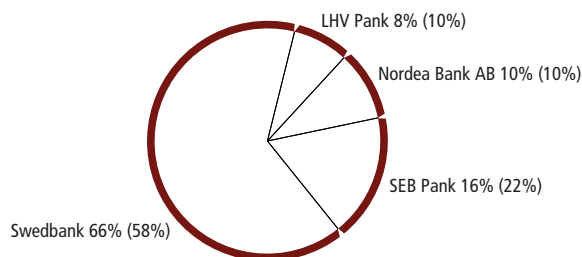
Klientide portfelli turuosa teenusepakkujate lõikes seisuga 31.12.2014 (sulgudes 31.12.2013)

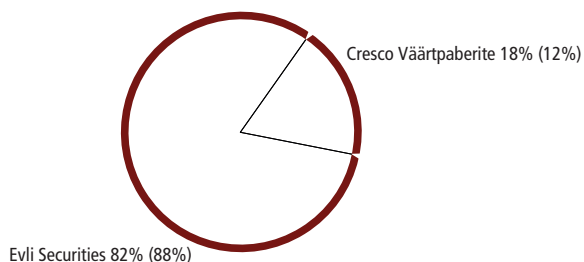
Turuosa: fondivalitsejate lõikes

Turuosa: krediiasutuste lõikes

Turuosa: investeerimisühingute lõikes

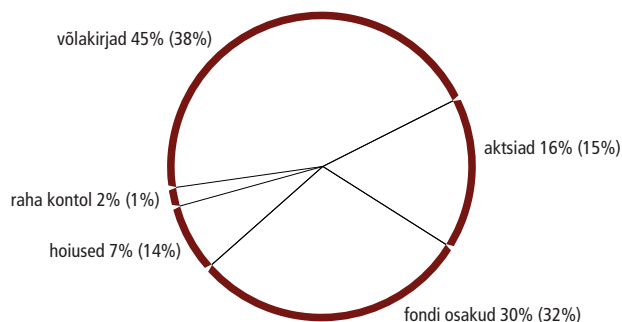
d. Portfellide struktuur instrumentide lõikes

Võrreldes aastataguse perioodiga kasvas 2014. aasta lõpuks klientide koondportfellis investeringute osakaal ning vähenes likviidsust tagav, kuid investeringutes mitteosaleva raha osakaal kontodel ja hoiustel. Nn otseinvesteringud väärt-paberitesse suurenesid aastaga 53%-lt 61%-ni, sealhulgas moodustasid investeringud võlakirjadesse 45% ja aktsiatesse 16%.

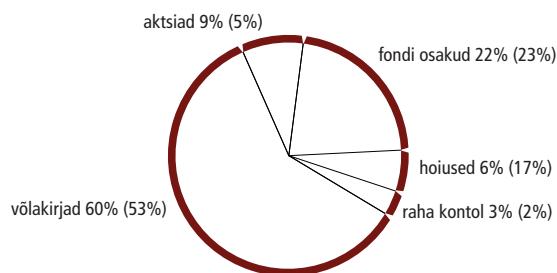
Investeeringud teiste fondide osakutesse²⁰ (nn kaudsed investeeringud) vähenesid, moodustades 2014. aasta lõpus 30% koondportfelli mahust. Hoiuste osakaal vähenes 14%-lt 7%-ni koondportfelli mahust. Raha kontodel moodustas 2% koondportfelli mahust.

Samas oli teenusepakkujate lõikes näha suuri erinevusi instrumentide valikul. Fondivalitsejad eelistasid võlakirju (60%), investeerimisühingud aga teiste fondide osakuid (78%). Krediitiasutuste poolt kasutatavate instrumentide valik on ühtlasem, aastaga on enam suurenenud otsepaigutused võlakirjadesse.

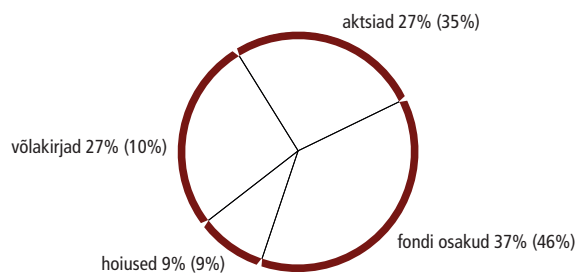
Portfellide struktuur instrumentide lõikes seisuga 31.12.2014
(sulgudes 31.12.2013)

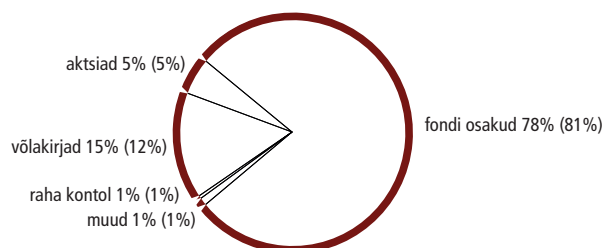
Fondivalitsejate poolt valitsetavate portfellide struktuur

Krediitiasutuste poolt valitsetavate portfellide struktuur

Investeeringühingute poolt valitsetavate portfellide struktuur

²⁰ Sisaldavad erinevaid fondide tüüpe.

7. Makseteenused

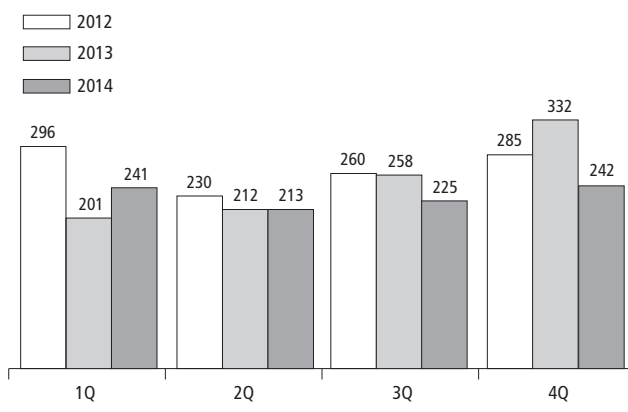
2014. aasta lõpu seisuga tegutses Eestis 12 makseasutust, sealhulgas 5 erandiloo alusel. Reaalselt vahendas makseid 2014. aastal 9 makseasutust.

Võrreldes aastataguse perioodiga vähenes Eesti makseasutuste poolt vahendatud maksete maht 8% võrra, samas kui maksete arv kasvas 68%.

Kokkuvõttes oli Eesti makseasutuste poolt vahendatud maksete maht 2014. aastal 920 miljonit eurot (2013. aastal 1,003 miljardit eurot). 2014. aastal tehti 1 711 812 makset (2013. aastal 1 020 010 makset).

Keskmine makse suurus oli seega 538 eurot (2013. aastal 983 eurot).

Makseasutuste poolt vahendatud tehingute käibe kvartalite kaupa (mln EUR)

Üldine turujaotus:

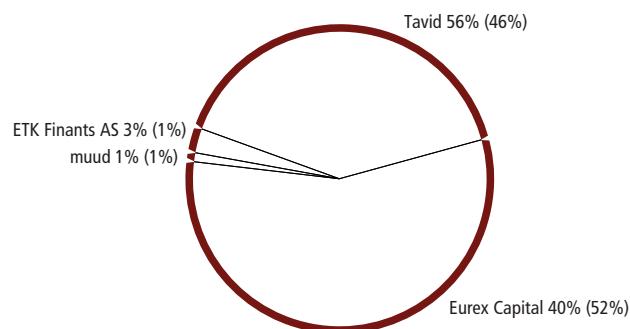
Tavid AS	56%
AS Eurex Capital	40%

Kliente: NA

Teenuse maht: maksete maht 920 mln EUR

Makseteenuste turu jaotusid omavahel sisuliselt kaks makseasutust: AS Eurex Capital ja Tavid AS. AS Eurex Capital'i osakaal maksete mahtudes oli 2014. aastal 40% ning Tavid AS'i osakaal 56%.

Makseasutuste turuosad 2014. a vahendatud käibe järgi (sulgudes 2013. a)

8. Laenud²¹

a. Teenus

2014. aastal kasvas pankade Eesti laenuportfelli maht viimase viie aasta kiireimas tempos 4,4% ehk 632 miljoni euro võrra ning ületas 2014. aasta lõpuks 15 miljardi euro piiri. Laenud äriühingutele²² moodustasid 44% ja laenud eraisikutele²³ 47% kogu portfelist.

Eraisikute laenude maht kasvas aastaga 148 miljonit eurot. Laenud äriühingutele kasvasid 228 miljoni euro võrra. Laenud finantseerimisasutustele kasvasid 257 miljoni euro ning laenud valitsusele kasvasid 28 miljoni euro võrra.

Kokkuvõttes oli 2014. aasta lõpu seisuga väljastatud laene eraisikutele 7,1 miljardi ja äriühingutele 6,6 miljardi euro ulatuses. Laenud finantseerimisasutustele²⁴ moodustasid 910 miljonit eurot ning laenud valitsusele²⁵ 540 miljonit eurot.

2014. aastal eraisikutele väljastatud laenudest kasvas enim eluasemelaenude maht (170 miljoni euro võrra), ulatudes aasta lõpu seisuga 6,1 miljardi euroni.

Õppelaenude maht jätkuvalt langes –aastaga 22 miljonit eurot – ning ulatus aasta lõpus 152 miljoni euroni.

Tarbimisele suunatud laenude maht kasvas aastaga 6 miljoni euro võrra ning moodustas aasta lõpus 387 miljonit eurot.

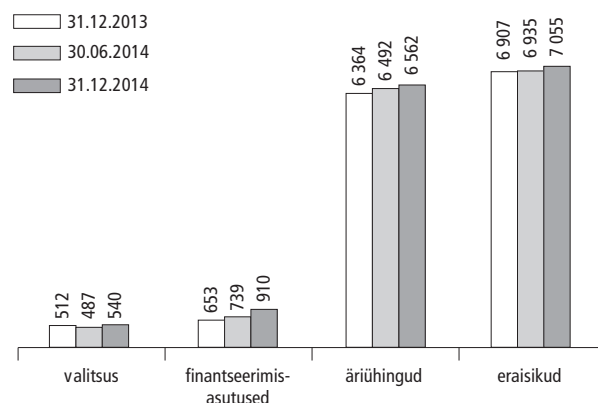
Üldine turujaotus:

Swedbank AS	39%
AS SEB Pank	24%
Nordea Bank AB Eesti filiaal	19%

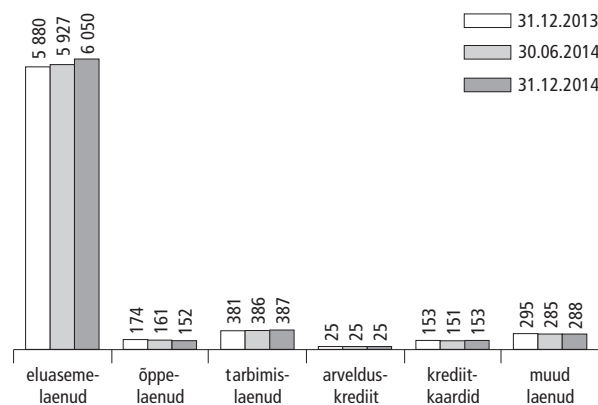
Eraisikutest kliente: 661 047 kehtivat lepingut

Teenuse maht: koondlaenuportfelli maht 15,1 mld EUR

Laenude jääk (mln EUR)

Eraisikute laenude maht (mln EUR)

²¹ Andmed laenude kohta sisaldavad Eestis krediidiastutuste poolt väljastatud laenusid.

²² Riigi või kohaliku omavalitsuse äriühing, muu äriühing.

²³ Eraisik, mittetulundusühing.

²⁴ Kindlustusasutus ja pensionifond, muu finantseerimisasutus.

²⁵ Keskvalitsus, kohalik omavalitsus, riiklik sotsiaalkindlustusfond, muu eelarveväline fond.

b. Tarbijad

Eraisikute keskmise laenukoormuse muudatustest 2014. aastal väärivad mainimist eluasemelaenuid ja tarbimislenuid. Erinevalt eelmistest aastatest on eraisikute keskmine eluasemelaenude jääk kasvanud 330 euro võrra. Tarbimislenude keskmine jääk kasvas 83 euro võrra. Teistes laenu liikides jäi keskmine jääk praktiliselt muutumatuks.

Eraisikutele väljastatud laenu keskmine jääk (EUR)

	31.12.2013	30.06.2014	31.12.2014
Eluasemelaenuid	36 739	36 741	37 069
Õppelaenuid	2 206	2 209	2 208
Tarbimislenuid	2 893	2 943	2 977
Arvelduskrediit	285	278	310
Krediitkaardid	751	753	775
Muud laenuid	14 044	13 911	13 475

2014. aastal kasvas eluasemelaenude keskmine jääk 36 739 eurolt aasta alguses 37 069 euroni aasta lõpus. Õppelaenude keskmine jääk kasvas 2 206 eurolt 2 208 euroni. Tarbimislenude keskmine jääk kasvas 2 893 eurolt 2 977 euroni. Arvelduskrediidi keskmine jääk kasvas 285 eurolt 310 euroni. Krediitkaartide keskmine jääk kasvas 751 eurolt 775 euroni. Muude laenude²⁶ keskmine jääk vähenes 14 044 eurolt 13 475 euroni. Muude laenude kõrge keskmine jääk oli tingitud eelkõige äritegevuse eesmärgil võetud laenu suurusest.

2014. aastal vähenes laenulepingute arv peaaegu kõigis laenu liikides. Erandiks olid eluasemelaen ja muud laenuid, kus laenulepingute arv kasvas aastaga vastavalt 3 172 ja 400 võrra.

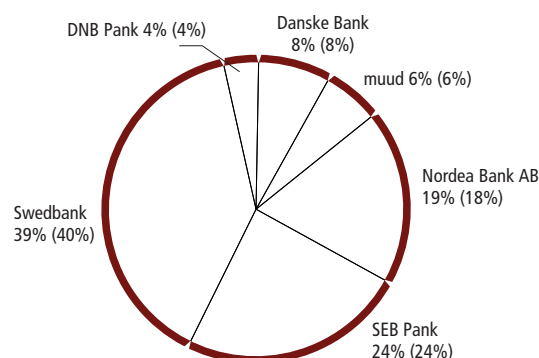
2014. aasta lõpu seisuga oli eraisikutega sõlmitud eluasemelaenu lepingute arv viimase viie aasta suurim ulatudes 163 217-ni (aasta varem 160 045). Õppelaenulepingute arv oli 68 749 (aasta varem 78 708), tarbimislenude arv 130 052 (aasta varem 131 641), arvelduskrediidi lepingute arv 80 662 (aasta varem 87 218), krediitkaardi lepingute arv 196 993 (aasta varem 203 799) ning muude laenulepingute arv 21 374 (aasta varem 20 974).

c. Teenusepakkujad

Eesti laenu turg oli 2014. aastal stabiilne ning jaotatud peamiselt nelja suurema panga vahel, kellele kuulus kokkuvõttes 90% laenu turust. Suurimat turuosas omas Swedbank AS (39% kogu laenu portfelist). Järgnesid AS SEB Pank (24%), Nordea Bank AB Eesti filiaal (19%) ning Danske Bank A/S Eesti filiaal (8%).

Ülejäänud 10% turust jagasid omavahel 11 turuosalist, kellest suurima turuosaga oli AS DNB Pank (4%).

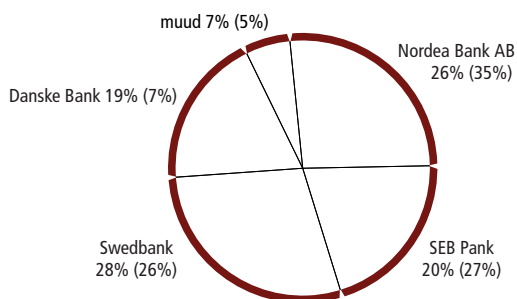
Turujaotus: laenuid seisuga 31.12.2014 (sulgudes 31.12.2013)

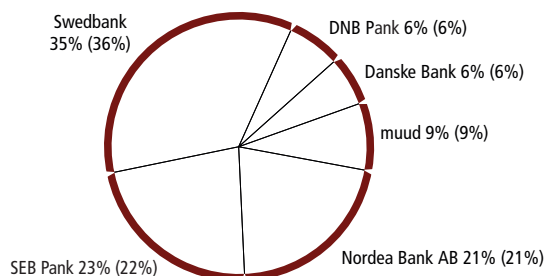
²⁶ Muud eraisikutele ja mittetulundusühingutele väljastatud laenuid on muu hulgas väärtpaberite soetamiseks, äriühingu tegevuse alustamiseks ja laiendamiseks võetud laenuid.

Alljärgnevatel joonistel on ära toodud eriliigiliste laenude jaotus Eestis tegutsevate pankade vahel:

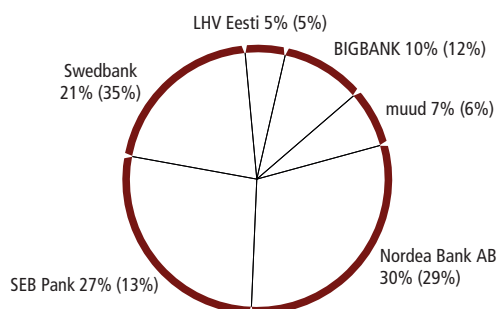
Turujaotus: valitsuse laenud seisuga 31.12.2014 (sulgudes 31.12.2013)

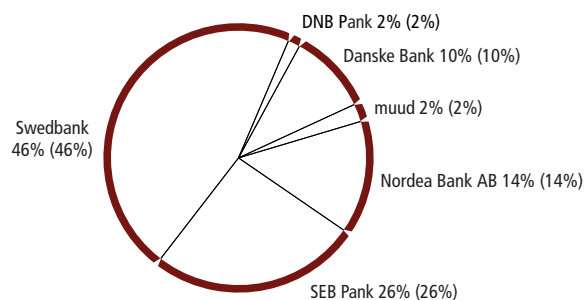
Turujaotus: äriühingute laenud

Turujaotus: finantseerimisasutuste laenud

Turujaotus: eraisikute laenud

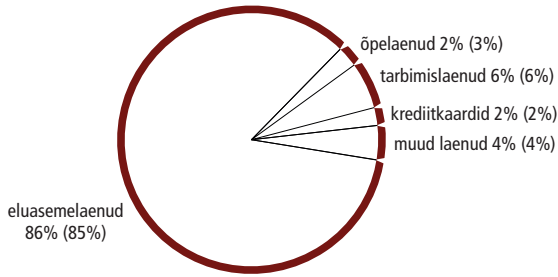
Valitsuse laenude turul vähenes Nordea Bank AB Eesti filiaali turuosa ning kasvas Danske Bank A/S Eesti filiaali turuosa. Suurim osa valitsuse laenude turust (28%) kuulus Swedbank AS'ile, järgnesid Nordea Bank AB Eesti filiaal (26%) ja AS SEB Pank (20%).

Finantseerimisasutuste laenude turg on viimastel aastatel olnud eriti volatiilne. 2014. aastal suurenesid ärimahud AS'is SEB Pank, mistõttu tema turuosa kasvas 13%-lt 27%-ni. Samas Swedbank AS'i turuosa langes 35%-lt 21%-ni.

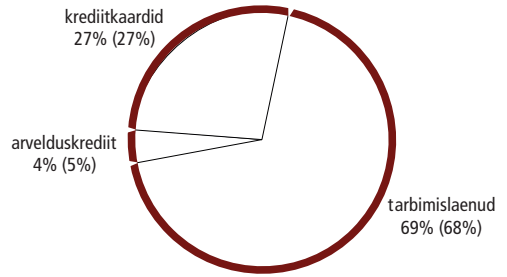
Suurim osa **äriühingute laenudest** väljastati endiselt Swedbank AS'i (35%), AS'i SEB Pank (23%) ja Nordea Bank AB Eesti filiaali (21%) poolt.

Suurim osa **eraisikutele** kuuluvatest laenujääkidest on samuti koondunud Swedbank AS'i (46%) ning AS'i SEB Pank (26%). Eraisikute laenude turujaotus on läbi aegade olnud kõige stabiilsem.

Eraisikute laenude jaotus seisuga 31.12.2014 (sulgudes 31.12.2013)

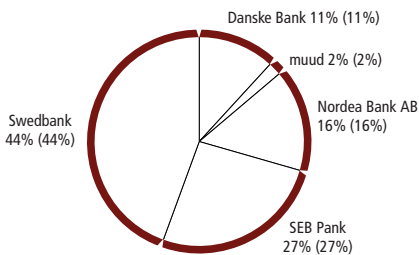
Igapäevase tarbimisega seotud laenu

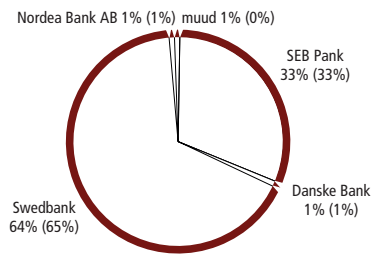
Peamiseks muutuseks eraisikutele väljastatud erinevate laenu liikide jaotuses 2014. aastal oli eluasemelaenu osakaalu kasv ning õppelaenu osakaalu vähenemine. Valdav osa eraisikutele väljastatud laenudest on eluasemelaenu – kokku 86% ehk 6,1 miljardit eurot. Igapäevaste kulutustega seotud laenu (tarbimislaenu, krediitkaartide kasutusel olev limiit, arvelduskrediit) moodustavad kokku 0,6 miljardit eurot.

Eraisikute laenu turg on väga kontsentreeritud, ligikaudu pool turust kuulus 2014. aasta lõpu seisuga Swedbank AS'ile, ülejäänud jaotati omavahel peamiselt AS SEB Pank, Danske Bank A/S Eesti filiaal ning Nordea Bank AB Eesti filiaal.

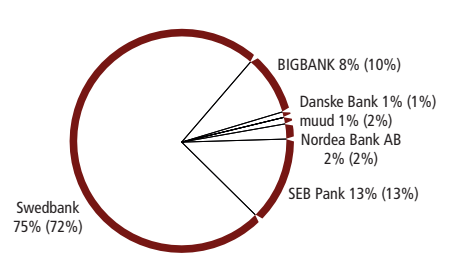
Turujaotus: eraisikute eluasemelaenu

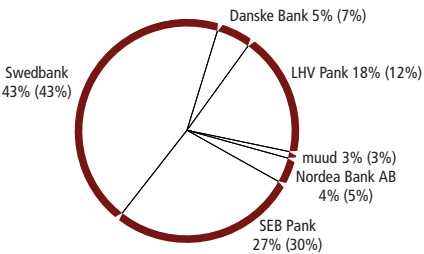
Turujaotus: eraisikute õppelaenu

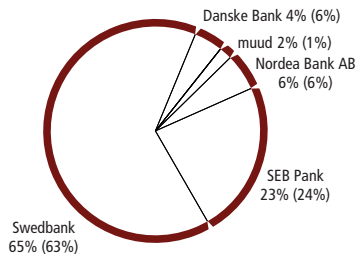
Turujaotus: eraisikute tarbimislaenu

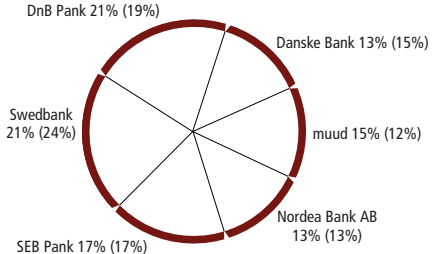
Turujaotus: eraisikute arvelduskrediit

Turujaotus: eraisikute krediitkaardid

Turujaotus: eraisikute muud laenu

9

Hoiustamine²⁷

a. Teenus

Eesti pankadesse paigutatud **hoiuste maht** kasvas 2014. aastal 9% ehk 1,2 miljardi euro võrra, ulatudes 2014. aasta lõpuks 14,9 miljardi euroni. Nõudmiseni ja üleööhoiused moodustasid sellest 10,6 miljardit eurot, tähtajalised ja säästuhoiused 4,1 miljardit eurot ning investeerimis- ja muud hoiused 0,1 miljardit eurot. **Seega vaid 28% hoiustest hoiustati kindla tähtajaga ning 2014. aastal süvenes see suundumus veelgi.** Nõudmiseni ja üleööhoiuste osakaal suurenes aastaga 66%-lt 71%-ni ning tähtajaliste ja säästuhoiuste osakaal vähenes vastavalt 33%-lt 28%-ni kõikidest hoiustest.

Suurima osa hoiustest moodustasid äriühingute²⁸ paigutatud osakaaluga 44% koguhoiustest (2013. aastal ka 44%) ning kogumahuga 6,5 miljardit eurot. **Aastaga on äriühingute nõudmiseni ja üleööhoiuste osakaal kasvanud 78%-lt 86%-ni,** ulatudes detsembri lõpus 5,6 miljardi euroni. Tähtajaliste ja säästuhoiuste osakaal on aastaga vähenenud 21%-lt 14%-ni äriühingute hoiuste kogumahust, moodustades detsembri lõpus 0,9 miljardit eurot.

Eraisikutele²⁹ kuulus 5,9 miljardi euroga 40% hoiustest (2013. aastal ka 40%), millest **nõudmiseni ja üleööhoiused moodustasid samuti suurema osa ehk 3,7 miljardi euroga 62% eraisikute hoiuste kogumahust** (2013. aastal 58%). Tähtajalised ja säästuhoiused moodustasid 36% (2013. aastal 40%) ehk 2,1 miljardit eurot ning investeerimis- ja muud hoiused 0,1 miljardit eurot.

Finantseerimisasutuste³⁰ hoiused ja valitsuse hoiused moodustasid kogumahuga vastavalt 1,3 miljardit eurot ja 1,2 miljardit eurot mõlemad 8% koguhoiustest.

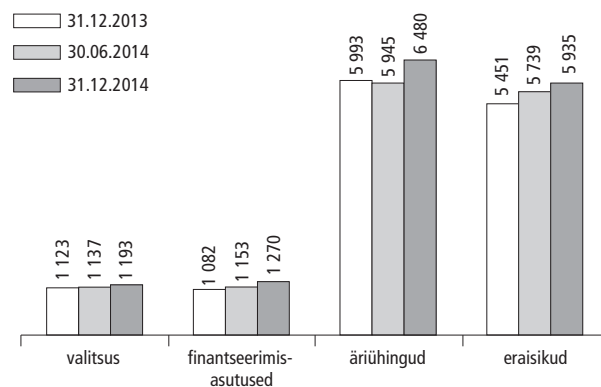
Üldine turujaotus:

Swedbank AS	43%
AS SEB Pank	22%
Danske Bank A/S Eesti filiaal	13%

Kliente: 2 807 372 kehtivat lepingut

Teenuse maht: hoiuste kogumaht 14,9 mld EUR

Hoiuste mahud (mln EUR)

²⁷ Andmed hoiuste kohta hõlmavad kõigis Eestis tegutsevates krediitiasutustes ning välisriikide Eesti filiaalides hoiustatud summasid ehk nii Eesti residentide kui ka mitteresidentide hoiuseid. Andmed ei sisalda Eesti krediitiasutuste välisriikide filiaalides avatud hoiuseid.

²⁸ Riigi või kohaliku omavalitsuse äriühingud, muud äriühingud.

²⁹ Eraisikud, mittetulundusühingud.

³⁰ Kindlustusandjad ja pensionifondid ning muud finantseerimisasutused.

b. Teenusepakkujad

Eesti hoiuste turg teenusepakkujate lõikes püsis 2014. aastal. Suurimatest muudatustest võib välja tuua AS SEB Pank'i turuosa kasvu 20%-lt 22%-ni.

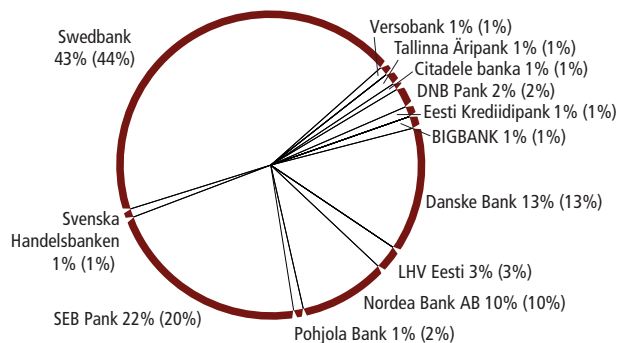
Suurim turuosa kuulus 2014. aasta lõpu seisuga Swedbank AS'ile (43% hoiuste mahust), kusjuures mahu poolest hoidis Swedbank AS liidripositsiooni enamike kliendikategooriate lõikes.

AS'ile SEB Pank kuulus 22% hoiuste turust, Danske Bank A/S Eesti filiaalile 13% ning Nordea Bank AB Eesti filiaalile 10% turust.

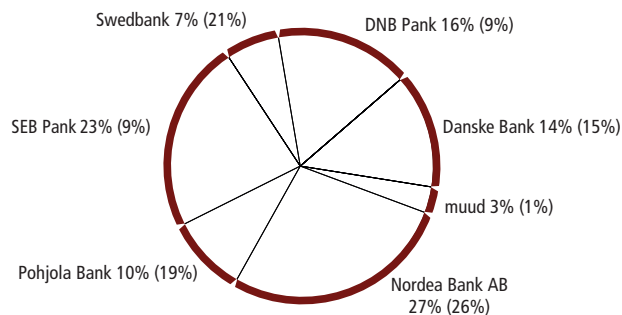
Valitsuse hoiuste turgu iseloomustas kõrge volatiilsus – AS'i SEB Pank hoiustatud summad tõstsid tema turuosa 9%-lt 23%-ni. Samas Swedbank AS'i turuosa vähenes 21%-lt 7%-ni. Suurim osa valitsuse hoiustest oli hoiustatud Nordea Bank AB Eesti filiaalile (27%). Sellele järgnesid AS DNB Pank (16%) ning Pohjola Bank plc Eesti filiaal (10%).

Finantseerimisasutuste hoiuste osas olid muudatused väiksemad. Turuosad kõikisid siin valdavalt ühe protsendi piirides. Suurim turuosa kuulus siin endiselt Swedbank AS'ile (45%). Talle järgnes Danske Bank A/S Eesti filiaal (19%) ning AS SEB Pank (17%).

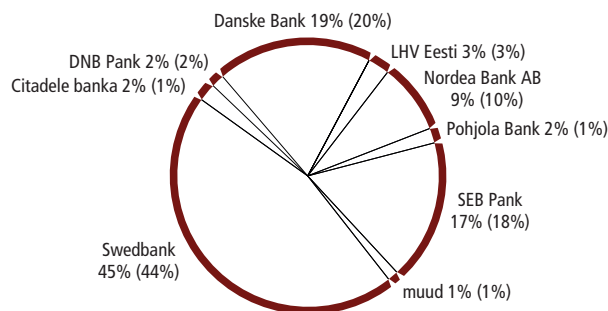
Turujaotus: hoiused seisuga 31.12.2014 (sulgudes 31.12.2013)

Turujaotus: valitsuse hoiused

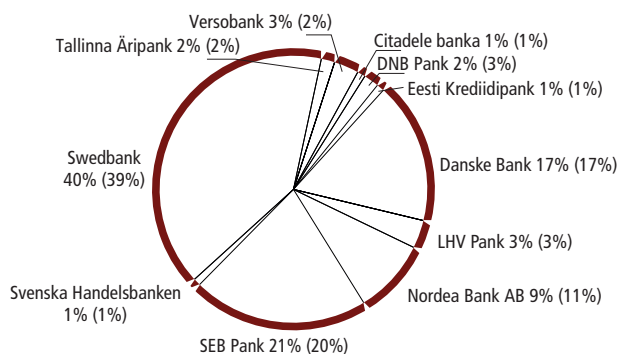

Turujaotus: finantseerimisastutuste hoiused

Äriühingute hoiused kasvasid 2014. aastal enim Swedbank AS'is, AS'is SEB Pank ning Versobank AS'is, mis kajastus ka nende turuosade suurenemises. Swedbanki turuosa kasvas 39%-lt 40%-ni, AS'i SEB Pank turuosa kasvas 20%-lt 21%-ni ning Versobank AS'i turuosa kasvas 2%-lt 3%-ni.

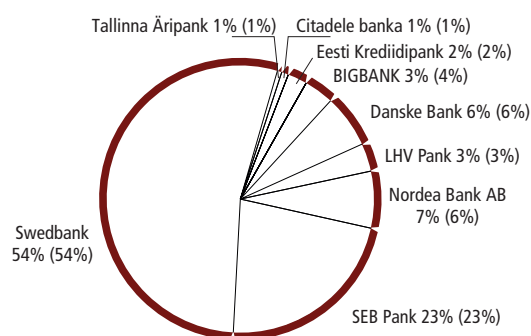
Turujaotus: äriühingute hoiused seisuga 31.12.2014 (sulgudes 31.12.2013)

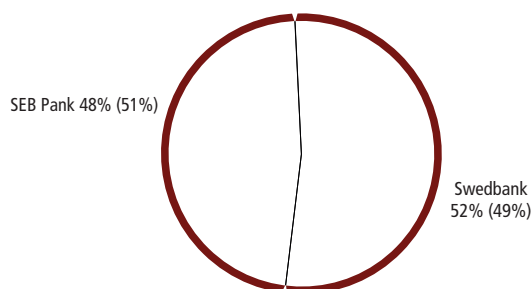
Investeeringishoiuseid pakkusid 2014. aastal vaid kaks panka: AS SEB Pank ja Swedbank AS. Erasisikute poolt avatud investeeringishoiuste maht ulatus 2014. aasta lõpu seisuga 97 miljoni euroni (aasta varem 92 miljonit eurot). Suurim turuosa erasisikute lõikes kuulus siin Swedbank AS'ile (52%), kellele järgnes AS SEB Pank (48%).

Erasisikute hoiuste turg oli endiselt stabiilne. Üle poole erasisikute hoiuste turust kuulus Swedbank AS'ile (54%), kellele järgnesid AS SEB Pank (23%), Nordea Bank AB Eesti filiaal (turuosa kasvas aastaga 6% -lt 7% -ni) ja Danske Bank A/S Eesti filiaal (6%).

Turujaotus: erasisikute hoiused

Turujaotus: erasisikute investeerimishoiused

c. Teenuse tarbijad

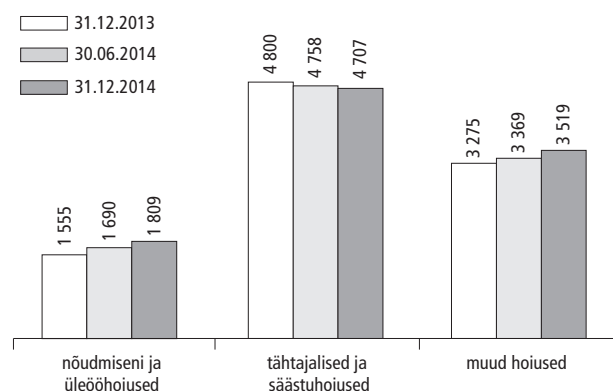
2014. aastal hoiumiselepingute arv kasvas nõudmiseni ja üleööhoiuste arvelt aastaga 33 000 hoiumise võrra. Tähtjaliste ja säästuhoiuste arv aastaga vähenes 3 000 võrra ning muude hoiumise arv vähenes 1 000 võrra.

Kehtivate hoiumiselepingute arv³¹ seisuga 31. detsember 2014:

▪ nõudmiseni ja üleööhoiused kokku	2 316 tuhat lepingut
sealhulgas eraisikud	2 049 tuhat lepingut
▪ tähtjalised ja säästuhoiused kokku	462 tuhat lepingut
sealhulgas eraisikud	452 tuhat lepingut
▪ investeerimis- ja muud hoiumised kokku	30 tuhat lepingut
sealhulgas eraisikud	29 tuhat lepingut

Eraisikute nõudmiseni ja üleööhoiuste keskmine suurus oli 2014. aasta lõpus **1 809 eurot** (2013. aasta lõpus 1 555 eurot), tähtjaliste ja säästuhoiuste suurus oli 4 707 eurot (4 800 eurot) ning investeerimis- ja muude hoiumise suurus oli 3 519 eurot (3 275 eurot).

Eraisikute hoiumise keskmine maht (EUR)

³¹ Arvesse on võetud vaid hoiumised rahaliste jääkidega. Erinevalt eelmistest finantsturu ülevaadetest on hoiumiselepingute arvu alusena nii seisuga 31.12.2013 kui ka varasemate perioodide kohta kasutatud Eesti Panga Presidendi 25.mai 2012.a. määrust nr 4 „Krediitiasutuse bilansi täiendava aruandluse kehtestamine“ lisa 2 „Ressursside jääkide aruanne“.